

A Systematic Review of Published Research in the Biannual Journal of Education and Learning Studies at Shahed University (2004–2024)

DOI: [10.22070/tlr.2025.20332.1729](https://doi.org/10.22070/tlr.2025.20332.1729)

Javad Jahan^{*1}, Mohsen Farmahini Farahani²

1. Assistant Professor, Department of Educational Sciences, Farhangian University, P.O. Box 14665-889, Tehran, Iran. (Corresponding Author)
Email: JavadJahan@cfu.ac.ir
2. Professor, Department of Educational Sciences, Shahed University, Tehran, Iran.
Email: farmahinifar@yahoo.com

Abstract

Aim and introduction: In light of the increasing importance of knowledge production and dissemination in the field of education, systematic reviews have become a foundational method for evaluating and analyzing research trends. In the knowledge-based era, understanding scientific trajectories and research orientations in specialized journals is a vital tool for planning future studies and scientific policymaking. Accordingly, the present study aims to provide a comprehensive quantitative and qualitative analysis of articles published in the Biannual Journal of Education and Learning Studies at Shahed University over a 20-year period (2004–2024). The main objectives include examining publication trends, authors' demographic characteristics, research approaches and methods, and thematic areas of focus.

Methodology: Using a quantitative content analysis methodology, all articles published in the journal (a total of 399 articles across 40 issues) were selected as the statistical population. Data collection instruments included a content analysis checklist and a verification list, both validated through expert judgment and face/content validity procedures. Descriptive statistics (frequency, percentage) and interpretive analysis techniques were employed for data analysis.

Finding: The findings are categorized into four main areas. First, regarding publication trends, the number of published articles significantly increased during the second decade (2014–2024) compared to the first. The highest publication peak occurred in 2010 with 38 articles, while no articles were published in 2012—a gap that may suggest underlying managerial or structural issues within the journal. Second, analysis of authors' demographic characteristics revealed that out of 1,024 contributors, 68.8% were men and 30.1% women. The majority held a Ph.D. (64.2%), with bachelor's degree holders comprising only 0.48%. In terms of academic rank, the largest proportion belonged to the "other" category (38.5%), followed by assistant professors (32.9%) and associate professors (19.1%). Only 16% of the papers were single-authored, indicating a strong tendency toward collaborative authorship. Most authors were affiliated with public universities (71%), while non-profit institutions showed the lowest level of participation. Third, from a methodological perspective, contrary to expectations, quantitative research dominated (67.66%), followed by qualitative (28.32%) and mixed-method approaches (4.01%). Qualitative methods such as content analysis, phenomenology, and case studies were widely used, whereas surveys, correlational, and quantitative content analysis were the most prevalent in quantitative studies. The limited use of mixed and innovative methods highlights a potential area for methodological development in future publications. Fourth, content analysis revealed that topics such as identity construction, critical thinking,

Received on: 13/04/2025

Revised on: 06/06/2025

Accepted on: 16/07/2025

Research
Article

Vol. 22, No. 1, Serial 41
Spring & Summer
2025
pp: 193-228

Journal of Training & Learning Researches

Received on: 13/04/2025

Revised on: 06/06/2025

Accepted on: 16/07/2025

Research Article

Vol. 22, No. 1, Serial 41

*Spring & Summer
2025*

pp: 193-228

educational equity, teacher's role, and lifelong learning were most frequently addressed. Notably, identity construction emerged as a central theme in many articles, reflecting the journal's inclination toward theoretical and analytical discussions in educational philosophy and pedagogy. However, topics like educational technology, entrepreneurial learning, and project-based education received relatively little attention, signaling thematic gaps that could be addressed through more strategic editorial guidance.

Discussion and Conclusions: When compared with similar systematic reviews in other Iranian academic journals (e.g., Higher Education Letter, Educational Psychology, Leadership and Educational Management), the Journal of Education and Learning Studies demonstrates a relatively strong position in terms of thematic diversity and focus on cultural and psychological issues. The growing preference for qualitative research and collaborative authorship trends also align with global patterns. From a strategic perspective, this study can serve as a valuable reference for journal policymakers in guiding and enhancing the quality of future publications. The findings are also directly applicable to the planning of master's theses, doctoral dissertations, and research projects. Ultimately, it is recommended that editors and members of the editorial board utilize the insights from this analysis to proactively encourage scholars to produce knowledge in underexplored areas and to emphasize methodological diversity and interdisciplinary approaches in future submissions. In addition to the recommendations already proposed, the development of a digital database on the journal's website—which systematically indexes all published articles based on thematic, methodological, and demographic variables—could be a significant step toward improving researcher access to analytical and structured information. Such a database, equipped with precise keyword tagging, would assist emerging scholars in selecting thesis topics, developing research proposals, and identifying existing research gaps. Moreover, this platform could play a key role in supporting the editorial board's strategic decision-making and future policy development.

Keywords: Systematic Review, Content Analysis, Educational Research, Methodology, Knowledge Production, Biannual Journal, Teaching and Learning, Trend Analysis.

مرور نظام‌مند پژوهش‌های منتشر شده در دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری دانشگاه شاهد از سال ۱۳۸۳ تا ۱۴۰۳

DOI: 10.22070/tlr.2025.20332.1729

جواد جهان^{۱*}، محسن فرمهینی فراهانی^۲

۱. استادیار گروه آموزش علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران. (نویسنده مسئول)
Email: JavadJahan@cfu.ac.ir
۲. استاد گروه علوم تربیتی، دانشکده حکمرانی، دانشگاه شاهد، تهران، ایران.
Email: farmahinifar@yahoo.com

چکیده

هدف و زمینه: این پژوهش با هدف تحلیل نظام‌مند پژوهش‌های منتشر شده در دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری دانشگاه شاهد از سال ۱۳۸۳ تا ۱۴۰۳ انجام شده است. هدف اصلی پژوهش، بررسی روند تولید علمی، رویکردها، روش‌های پژوهشی، ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نویسندگان و مضامین محتوایی مقالات منتشر شده در این نشریه طی دو دهه است.

روش: رویکرد پژوهشی کمی و روش تحلیل محتوای کمی است. جامعه و نمونه آماری پژوهش برابر و همه مقالات منتشر شده به تعداد ۳۹۹ مقاله است که در ۴۰ شماره به چاپ رسیده‌اند. ابزار گردآوری داده‌ها شامل چک‌لیست تحلیل محتوای کمی و چک‌لیست گردآوری داده‌هاست که در این پژوهش، طراحی و با نظر سنجی متخصصان اعتبارسنجی شده است. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش‌های آماری ای همچون شمارش فراوانی و درصد فراوانی و تحلیل تفسیری استفاده شده است.

یافته‌ها: نتایج نشان داده است که در دهه دوم (۱۳۹۳-۱۴۰۳) نسبت به دهه نخست، رشد درخور توجهی در تعداد مقالات منتشر شده صورت گرفته است. در بررسی ویژگی‌های نویسندگان، مشخص شد که از میان ۱۰۲۴ نویسنده، ۶۸٫۸ درصد مرد و ۳۰٫۱ درصد زن بوده‌اند. همچنین اکثریت نویسندگان دارای مدرک دکتری با ۶۴٫۲ درصد و دانشجویان دکتری با ۱۲ درصد بوده‌اند. در زمینه مرتبه علمی، بیشترین سهم متعلق به گروه «سایر» ۳۸٫۵ درصد و سپس استادیاران ۳۲٫۹ درصد بوده و سهم نویسندگان با مرتبه استاد تمام فقط ۷٫۴ درصد بوده است. از لحاظ میزان مشارکت، بیش از ۸۳ درصد به صورت گروهی تألیف شده‌اند که بیانگر گسترش فرهنگ همکاری علمی در این نشریه است. در بخش روش‌شناسی، رویکرد کیفی با بیشترین میزان رویکرد غالب پژوهش‌ها بوده است و روش‌هایی چون تحلیل محتوای کیفی و کمی، پدیدارشناسی و مطالعات موردی بیشتر استفاده شده‌اند. همچنین در تحلیل مضامین محتوایی، مقوله‌هایی نظیر «ساخت هویت»، «تفکر انتقادی»، «عدالت آموزشی»، «نقش معلم» و «یادگیری مادام‌العمر» بیشترین فراوانی را داشته‌اند که «ساخت هویت» با بیشترین بسامد، محور اصلی بسیاری از مقالات بوده است.

نتیجه‌گیری: براساس نتایج به دست آمده، دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری در طی دو دهه گذشته در تولید و انتشار پژوهش‌های کیفی و موضوعات نوین تربیتی روندی روبه رشد داشته است. این نشریه توانسته است به بستری علمی و اثرگذار برای بررسی ابعاد فرهنگی، اجتماعی و روان‌شناختی فرایند یاددهی-یادگیری تبدیل شود و نقش مؤثری در شکل‌دهی به گفتمان پژوهش‌های آموزشی ایفا کند.

واژگان کلیدی: تحلیل، مرور نظام‌مند، پژوهش‌ها، آموزش و یادگیری، دانشگاه شاهد

نشریه علمی
پژوهش‌های
آموزش و یادگیری

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۱/۲۴
تاریخ اصلاحات: ۱۴۰۴/۰۳/۱۶
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۴/۲۵

مقاله پژوهشی

Journal of
Training & Learning
Researches
Vol. 22, No. 1, Serial 41
Spring & Summer
2025

دوره ۲۲، شماره ۱، پیاپی ۴۱
بهار و تابستان ۱۴۰۴
صص: ۱۹۳-۲۲۸

مقدمه

هدف علم دستیابی به دانش و ارائه آن برای بهره‌مندی بشر است. دانشی که از طریق پژوهش علمی به دست می‌آید، باید به جامعه علمی اعلام گردد و با آن به اشتراک گذاشته شود. اشتراک‌گذاری دانش و پیشرفت علم از طریق انتشارات علمی امکان‌پذیر است. همان‌طور که جرارد پیل بیان کرده است، «علم منتشرشده علم مرده است» [۱]. سطح توسعه نظام آموزشی یک کشور [۲] علاوه بر فعالیت‌های متنوعی که در یک حوزه انجام می‌شود، پژوهش‌های علمی، تولید و انباشت دانش در آن حوزه را آشکار می‌سازد [۳]. به همین ترتیب، پژوهش‌های آموزشی سطح دانش در زمینه آموزش را نشان می‌دهند و به‌ویژه پژوهش‌های مربوط به آموزش، با ارائه راهکارهایی در مؤسسات آموزشی و ایجاد مبنایی برای اصلاحات آموزشی، بر عمل آموزشی تأثیر می‌گذارند. درحالی‌که افزایش تعداد مطالعات در زمینه آموزش نشان‌دهنده تمرکز فزاینده بر این حوزه است، این امر مشکلاتی را نیز به همراه دارد. نتایج مطالعات در یک موضوع ممکن است با یکدیگر همخوانی داشته باشند یا به دلیل انجام مستقل بسیاری از پژوهش‌ها، با یکدیگر تناقض داشته باشند [۴]. از آنجاکه هر پژوهش جدید با بررسی مطالعات موجود در یک حوزه آغاز می‌شود و توسعه می‌یابد [۵]، بررسی این پژوهش‌ها و ارزیابی روندها، روش‌شناسی‌ها، شرکت‌کنندگان، نتایج تحقیق و موارد دیگر از اهمیت زیادی برخوردار است [۶]. علاوه بر این، بررسی ویژگی‌های کمی و کیفی پژوهش‌های علمی، امکان شناسایی روندهای پژوهشی و پایش توسعه و تغییرات یک حوزه علمی را فراهم می‌کند [۷].

امروزه با پیشرفت فناوری‌های اطلاعاتی، انتشار اطلاعات و دسترسی به آن‌ها از طریق مقالات منتشرشده در مجلات علمی به میزان درخور توجهی افزایش یافته است. از این منظر، نقش مجلات علمی در توسعه علم حائز اهمیت است. به گفته یک پژوهشگر [۸]، مؤثرترین راه برای به اشتراک‌گذاری دانش علمی، انتشار آن در

یک مجله علمی است. مجلات علمی به پژوهشگران این امکان را می‌دهند که از تحقیقات جدید مطلع شوند و از طریق انتشار مطالعات، ارتباطات علمی در یک حوزه را تقویت کنند [۹]. مجلات علمی از مهم‌ترین مجاری تبادل افکار بین متخصصان محسوب می‌شوند و دو نقش تولید علم و ارتباط علمی را ایفا می‌کنند [۱۰]. مجلات علمی می‌توانند نتایج به‌دست‌آمده در فواصل زمانی کوتاه یا بلند را جمع‌آوری کنند [۱۱]. در این راستا، پژوهش‌های آموزشی باید به‌طور دوره‌ای بررسی شوند [۱۲]. به همین منظور، پژوهشگران آموزشی همانند دیگر حوزه‌ها شروع به بررسی مطالعات منتشرشده کرده‌اند [۱۳]. این گونه پژوهش‌ها که هدفشان ترکیب و تحلیل مطالعات آموزشی است، محبوبیت یافته‌اند و از مطالعات روایی تا فراتحلیل‌ها متغیر هستند [۱۴]. این پژوهش‌ها تلاش دارند روندهای تحقیقاتی در حوزه‌های مختلف را شناسایی کنند و راهنمایی برای مطالعات آینده فراهم آورند [۱۵]. این نوع مطالعات، چه به‌صورت کمی و چه کیفی، ممکن است بر نتایج پژوهش در یک حوزه خاص یا بر فرایند پژوهش که شامل روش‌ها، طراحی و مسائل تحلیلی است، تمرکز داشته باشند [۱۶]. بسیاری از پژوهشگران مروری کیفی (تحلیل محتوا) یا کمی (فراتحلیل) از ادبیات پژوهش را انجام می‌دهند [۱۷]. این مطالعات عمق و گستردگی یک موضوع و همچنین تصویر کلی از یک حوزه علمی را آشکار می‌کنند و به توسعه نظام‌ها و روش‌های تولید دانش کمک می‌کنند [۱۸]. انجام مطالعات مروری در حوزه آموزش ضروری است؛ زیرا آموزش یکی از حوزه‌هایی است که در وهله اول تحت تأثیر تغییرات و تحولات قرار می‌گیرد [۱۹]. بنابراین مرور حوزه‌های مختلف پژوهش‌های آموزشی نقش مهمی در پیشرفت این حوزه ایفا می‌کند. پژوهش‌های داخلی و خارجی متنوعی از این مدل پژوهش استفاده کرده‌اند و به تحلیل مجلات علمی - پژوهشی مختلف پرداخته‌اند:

پژوهشگران [۲۰] در پژوهش خود که با هدف تحلیل محتوای مقاله‌های علمی - پژوهشی در مجله‌های قرآنی

ایران انجام گرفته است، مطرح می‌کنند که از میان ۲۲۳۳ مقاله منتشرشده در ۲۰ نشریه علمی - پژوهشی قرآنی میان سال‌های ۱۳۹۰-۱۳۹۷، ۹۹۶ مقاله که به روش خود تصریح کرده بودند، براساس دسته‌بندی روش‌های پژوهش که به تأیید متخصصان رسیده بود، تحلیل محتوا شدند. یافته‌ها نشان دادند که روش‌های توصیفی - تحلیلی، معنانشناسی، زبان شناختی، تطبیقی، تحلیلی، تحلیل محتوای کمی و تاریخی فراوان‌ترین روش‌های پژوهش بودند و مقاله‌ای با روش‌های فرائتحلیل، هم‌بستگی، علی - مقایسه‌ای، نظرسنجی، مردم‌نگاری، تحقیق اقدامی، مرور نظام‌مند و واج‌شناسی یافت نشد.

دیگر پژوهشگران در پژوهشی با عنوان «تحلیل محتوای نظام‌مند پژوهش‌های حوزه آموزش عالی ایران (مورد مطالعه: مقاله‌های فصلنامه نامه آموزش عالی)» نشان دادند که بیشترین گرایش موضوعی مورد بحث در مقاله‌های فصلنامه نامه آموزش عالی به نظام ارزیابی و تضمین کیفیت در آموزش عالی اختصاص دارد. همچنین طبق یافته‌های پژوهش، بیشتر روش‌های پژوهش استفاده‌شده از نوع کمی و بیشتر ابزار گردآوری داده‌ها نیز پرسش‌نامه بوده است. ازسوی دیگر، بیشترین نوع پژوهش را پژوهش مستقل پژوهشگران تشکیل می‌دهد. درباره نویسندگان نیز جایگاه و میزان مقاله‌های تک‌مؤلفی کم بوده است و عمده مقاله‌ها به‌صورت گروهی نوشته شده‌اند. همچنین نویسندگانی که عضو هیئت تحریریه فصلنامه نیستند، بیشترین سهم را در نوشتن مقاله‌ها داشته‌اند. علاوه بر این، بیشترین سطح تحصیلات نویسندگان مقاله‌ها دکتری و مرتبه علمی بیشتر نویسندگان استادیار بوده است [۲۱].

در پژوهشی با عنوان «تحلیل محتوای مقالات فصلنامه راهبرد» نتایج موضوعی به‌دست آمده نشان می‌دهد که مقالات در ۱۱ حوزه اصلی و ۴۰ موضوع جزء قابل دسته‌بندی هستند که از این میان، موضوع علوم سیاسی با ۱۷ درصد، بیشترین مباحث مورد استفاده در این مقالات بوده‌اند. همچنین بیشترین فراوانی در

زیرموضوعات به سیاست‌های خارجی با ۷ درصد اختصاص یافته است. همچنین میزان مشارکت پژوهشگران خوب ارزیابی شد، به گونه‌ای که ۸۰۰ نفر محقق در نگارش ۳۸۸ مقاله مشارکت داشته‌اند و در این میان، مشارکت دانشگاه‌های تهرانی بیشتر بوده است. همچنین بررسی مؤلفان مقاله‌ها نشان می‌دهد که مؤلفان با رتبه علمی دکتری، دانشجوی دکتری و استادیار بیشترین تعداد نویسندگان را به خود اختصاص داده‌اند. بررسی روش‌های پژوهشی نیز نشان می‌دهد که مقالات توصیفی - تحلیلی، روش تحقیق مطالعات کتابخانه‌ای، بررسی منابع و همچنین ابزار بررسی اسناد و تحلیل محتوا از فن‌های پراستقبال پژوهشگران این حوزه بوده‌اند [۲۲].

پژوهشگر دیگری [۲۳] به تحلیل پژوهش‌های منتشرشده در دوفصلنامه پژوهش و نگارش کتب دانشگاهی از سال ۱۳۷۵ تا ۱۳۹۶ پرداخته است. نتایج نشان می‌دهد که مجموعاً ۴۱ شماره و ۲۹۷ مقاله انتشار یافته است. بیشترین و کمترین مقالات به ترتیب مربوط به سال‌های ۱۳۸۲ با ۱۰/۷۷۴ درصد و ۱۳۸۶ با ۲۰/۰۲۰ درصد است. مشارکت مردان ۶۷/۹۳۳ درصد و مشارکت زنان ۳۲/۰۶۶ درصد است. تعداد مقالات انفرادی ۷۲/۰۵۳ درصد و مقالات گروهی ۲۷/۹۴۷ درصد بوده است. ۵۶/۲۹۴ درصد پژوهشگران، وابسته به دانشگاه دولتی بوده‌اند. در تحلیل رتبه علمی، رتبه استادیار با ۴۷/۲۶۸ درصد، بیشترین و کارشناس با ۱۸۷/۱ درصد، کمترین میزان را کسب کرده‌اند. نتایج تحلیل موضوعی نشان می‌دهد که حوزه علوم سیاسی، کمترین و حوزه نقد، بیشترین درصد را به خود اختصاص داده‌اند. یافته‌های تحلیل روش شناختی نشان می‌دهد که پژوهش‌های کیفی با ۸۶/۱۶۴ درصد، بیشترین و پژوهش‌های ترکیبی با ۴/۷۱۳ درصد، کمترین مقدار را به خود اختصاص داده‌اند. با استناد به یافته‌های پژوهش می‌توان گفت ارتقای مشارکت زنان، گرایش بیشتر پژوهشگران به کارهای گروهی، گرایش به تحلیل و نقد، افزایش مشارکت استادان دارای مرتبه علمی بالا و

دانشگاه‌های دولتی و همچنین تغییر گرایش روش‌شناسی از شیوه کمی به شیوه کیفی و ترکیبی، از مهم‌ترین ویژگی‌های پژوهش‌های منتشرشده در دوفصلنامه پژوهش و نگارش دانشگاهی است.

در پژوهشی با عنوان «تحلیل محتوایی و استنادی مقالات فصلنامه روان‌شناسی تربیتی دانشگاه علامه طباطبائی» نتیجه گرفته شد که ۹۳/۴ درصد مقالات از لحاظ نگارش به‌درستی نوشته شده‌اند، ۷۱/۶ درصد از نویسندگان مقالات را مردان تشکیل داده‌اند و از لحاظ تعداد نویسندگان مقالات، مقاله‌های با سه نویسنده بیشترین را به خود اختصاص داده‌اند. از نظر رتبه علمی و مدرک تحصیلی نویسندگان، استادیاران با ۲۵/۹ درصد، در رتبه اول قرار دارند. از نظر وابستگی نویسندگان به دانشگاه‌ها، دانشگاه علامه طباطبائی با ۳۶/۶ درصد، در رتبه اول قرار دارد. بیشترین روش تحقیق مورد استفاده رتبه اول نیمه تجربی با ۳۱/۸ درصد و هم‌بستگی با آزمون t با ۱۴/۶ درصد و تحلیل رگرسیون با ۱۲/۱ درصد بیشترین استفاده را داشته‌اند. در جامعه مورد مطالعه مقالات، دانش‌آموزان با ۴۲/۸ درصد و دانشجویان با ۲۸/۵ درصد بیشترین نمونه آماری بوده‌اند. در روش نمونه‌گیری، خوشه‌ای چندمرحله‌ای با ۲۹/۶ درصد در رتبه اول قرار دارد. همچنین بیشترین ابزار جمع‌آوری داده‌ها پرسش‌نامه با ۸۴/۲ درصد، رتبه اول را به خود اختصاص داده است [۲۴].

در پژوهشی دیگر، تحلیل محتوای مقالات ۳۰ شماره نخست دوفصلنامه علمی - پژوهشی گلجام انجام گرفت. هدف از این پژوهش، تحلیل محتوای ۱۷۹ عنوان مقاله منتشرشده در ۳۰ شماره نخست این مجله است. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهند که در هر شماره این نشریه، به‌طور میانگین ۶/۳۵ مقاله منتشر شده است. ۴۲/۶۹ درصد مقالات دومؤلفه بوده‌اند و ۴۹/۴۶ درصد آن‌ها به قلم نویسندگانی با درجه علمی دکتری نوشته شده‌اند. نویسندگان مرد با نگارش ۷۳/۴۲ درصد مقالات، نسبت به نویسندگان زن از جایگاه بالاتری برخوردارند.

نویسندگان زن جایگاهی در بین ۶ نویسنده پرکار دوفصلنامه ندارند. ۵ نفر از ۶ نویسنده پرکار مقالات از اعضای هیئت تحریریه هستند. در بین دانشگاه‌ها نیز دانشگاه تربیت مدرس، دانشگاه کاشان و دانشگاه شاهد هرکدام به ترتیب با ۴۳، ۳۲ و ۳۱ عنوان مقاله، بیشترین سهم را در انتشار مقاله‌های این نشریه عهده‌دار بوده‌اند. از نظر موضوعی نیز ۵۱/۵ درصد مقالات به حوزه طرح و نقش اختصاص یافته‌اند. ۶۵/۷ درصد از مقالات به شیوه کیفی و ۵۷/۳ درصد آن‌ها به شیوه کتابخانه‌ای به انجام رسیده‌اند [۲۵].

پژوهشگران [۲۶] در پژوهشی با عنوان «تحلیل محتوای تاریخی مجله آموزش صلح از سال ۲۰۰۴ تا ۲۰۲۳» به این نتیجه رسیدند که تحلیل محتوا نشان می‌دهد که مقالات منتشرشده به‌طور نامتناسبی به قلم نویسندگانی از مؤسسات شمال جهانی نوشته شده‌اند. اصطلاحات «شمال جهانی» (اقتصادهای توسعه‌یافته) و «جنوب جهانی» (اقتصادهای در حال توسعه) به طبقه‌بندی‌های اقتصادی اشاره دارند. به‌طور خلاصه، بیشتر نویسندگان مقالات منتشرشده از مؤسسات شمال جهانی هستند. ایالات متحده، بریتانیا و... بیشترین نمایندگی را در میان مؤسسات نویسندگان دارند. با این حال، تفاوت‌ها بسیار چشمگیر است. از مجموع ۳۰۰ مقاله پژوهشی منتشرشده در ۲۰ سال گذشته، ۱۰۱ مقاله متعلق به نویسندگانی است که وابستگی مؤسسه‌ای آن‌ها در ایالات متحده بوده است. پس از ایالات متحده، در ۳۰ مقاله پژوهشی دیگر، وابستگی نویسندگان به مؤسسات بریتانیا بوده است. در مقایسه با این‌ها، نویسندگان از مؤسسات جنوب جهانی، مانند کشورهای مرکزی و جنوبی آمریکا، آفریقا و آسیا، به‌طور چشمگیری در مقالات منتشرشده در مجله آموزش صلح بین سال‌های ۲۰۰۴ تا ۲۰۲۳ کم‌نمایش هستند. این موضوع نشان می‌دهد که پرسیدن سؤال «چرا» اهمیت زیادی دارد تا بتوان به راه‌هایی برای داشتن نمایندگی بیشتر از کشورهای مختلف دنیا رسید.

در مطالعه‌ای با عنوان «پنجاه سال پژوهش در علوم

اطلاعات و کتابداری: تحلیل محتوای مقالات علمی» نتیجه گرفتند که تأکید سستی بر خدمات کتابخانه‌ای و اطلاع‌رسانی در پژوهش‌های LIS^۱ به‌طور درخور توجهی کاهش یافته، درحالی‌که ارتباطات علمی و حرفه‌ای به محبوب‌ترین موضوع تبدیل شده است. جایگاه حوزه ذخیره و بازیابی اطلاعات که در گذشته از اهمیت زیادی برخوردار بود، در سال‌های اخیر تضعیف شده است. همچنین تمرکز پژوهش‌ها بر واحدهای فردی افزایش یافته است و دیدگاه‌های کاربران نهایی و توسعه‌دهندگان در مقایسه با دیدگاه‌های واسطه‌ها تقویت شده است. از نظر روش‌شناسی، پژوهش‌های LIS به‌طور فزاینده‌ای متنوع شده‌اند، به‌طوری‌که روش‌هایی مانند پیمایش، علم‌سنجی، آزمایش، مطالعات موردی و تحقیقات کیفی همگی از محبوبیت بیشتری برخوردار شده‌اند. در نتیجه، این حوزه در تحلیل موضوعات پژوهشی خود، به مرور زمان رویکردی چندبعدی‌تر و متنوع‌تر اتخاذ کرده است [۲۷].

در پژوهشی با عنوان «تحلیل محتوای مجله پژوهش در مدیریت و رهبری آموزشی»، ۹۰ مقاله از نظر سال انتشار، موضوع، رویکرد پژوهشی، نمونه، روش، مدل/طراحی، روش‌های گردآوری داده، روش‌های تحلیل داده، تعداد نویسندگان، مؤسسات نویسندگان، کشورهای نویسندگان، عناوین علمی نویسندگان، تعداد مقالات نویسندگان در مجله، تعداد ارجاعات، خودارجاعی نویسندگان، خودارجاعی مجله، تعداد کل ارجاعات و میانگین زمان ارزیابی مقالات بررسی و تحلیل شده‌اند [۲۸].

پژوهشگران دیگر در پژوهش خود مطرح می‌کنند که هدف این مطالعه بررسی مقالاتی است که از برنامه‌های SPSS و AMOS در تحلیل داده‌ها استفاده کرده و در سال‌های ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۶ در مجله علم و آموزش که در دامنه SSCI قرار دارد، منتشر شده‌اند. برای این منظور، ۳۴۳ مقاله از ۶۸۸ مقاله از جنبه‌های مختلفی مانند نوع

تکنیک آماری، تعداد نویسندگان، حجم نمونه، طراحی تحقیق، گروه نمونه و روش تحلیل داده‌ها بررسی شده‌اند. داده‌ها از طریق تحلیل محتوا بررسی شده‌اند و با استفاده از روش‌های آماری توصیفی ارائه گردیده‌اند. طبق نتایج این تحقیق، آزمون‌های پارامتریک پرکاربردترین آزمون‌های آماری در تحلیل داده‌ها بوده‌اند و بیشتر مطالعات به‌گونه‌ای طراحی شده بودند که با تحقیقات کمی سازگار باشند. این مطالعات عمدتاً به دست یک یا دو نویسنده انجام شده‌اند. دانش‌آموزان دوره ابتدایی و متوسطه و دانشجویان دوره کارشناسی به‌طور متداول‌تری در این تحقیقات بررسی شده‌اند. نتایج این مطالعه می‌تواند همچون راهنما و مرجعی برای پژوهش‌های آینده عمل کند [۲۹].

در پژوهشی که با عنوان «مروری نظام‌مند بر پژوهش‌های آموزش معلمان زبان انگلیسی منتشرشده در سه مجله معتبر (۱۹۹۷-۲۰۱۶)» انجام شد، مشخص گردید که مرورهای نظام‌مند پژوهش‌ها با تمرکز بر مسائل روش‌شناسی و موضوعی، به‌طور فزاینده‌ای محبوب شده‌اند؛ زیرا به پژوهشگران کمک می‌کنند تا از روندهای جدید و گرایش‌های به‌روز تحقیقاتی در یک حوزه خاص مطلع شوند. این مرور پژوهشی مطالعات انجام‌شده در زمینه آموزش معلمان زبان انگلیسی (ELTE) را که در سه مجله معتبر آموزش معلمان (European, Teaching and Teacher Education Journal of Teacher Education)، با مجموع ۱۳۹ مقاله در دو دهه گذشته (۱۹۹۷-۲۰۱۶) منتشر شده‌اند، بررسی می‌کند. مقالات براساس یک الگوی طبقه‌بندی طراحی شده به دست پژوهشگران، به‌صورت گروهی طبقه‌بندی و تحلیل شده‌اند تا طراحی تحقیق، نمونه‌گیری، ابزارهای جمع‌آوری داده‌ها، روش‌های تحلیل داده‌ها و همچنین روندهای موضوعی مشخص شوند. یافته‌های مهم به شرح زیرند:

۱. تعداد مقالات ELTE در دهه دوم به‌طور درخور توجهی نسبت به دهه اول افزایش یافته است؛

۱. علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی، Library and Information Science

۲. پژوهش‌های کیفی به عنوان رویکرد غالب در این مقالات شناخته می‌شود؛ ۳. ساخت هویت به عنوان مهم‌ترین حوزه تحقیقاتی در خصوص معلمان زبان انگلیسی برجسته شده است [۳۰].

در پژوهش دیگری که با هدف بررسی روند پژوهش‌های آموزشی (تحلیل محتوایی مطالعات منتشر شده در *International Journal of Instruction*) انجام شده است، پژوهشگران مطرح می‌کنند که رویکردهای تحقیقاتی در پژوهش‌های منتشر شده در این مجله در دهه اخیر (۲۰۰۸-۲۰۱۷) عمدتاً کمی بوده‌اند و بیشتر مقالات از تکنیک‌های نمونه‌گیری هدفمند یا تصادفی استفاده می‌کنند. همچنین با توجه به اینکه این مجله دارای دسترسی آزاد و بین‌المللی است، نتایج تحلیل به شناسایی روندهای تحقیق در حوزه آموزش کمک می‌کند [۳۱].

از آنجاکه پژوهش‌های علمی، هم سیاست‌ها و اقدامات اجرایی را تحت تأثیر قرار می‌دهند و هم به عنوان راهنمایی برای پژوهشگران و متخصصان این حوزه عمل می‌کنند [۱۳]، بررسی مستمر این مطالعات ضروری است [۵]. تحلیل ویژگی‌های پژوهش‌های انجام شده در یک حوزه علمی و شناسایی روندهای تحقیقاتی آن امکان ردیابی تغییرات و تحولات را فراهم می‌سازد [۷].

می‌توان گفت که تعداد محدودی مطالعه وجود دارند که محتوای تحقیقات منتشر شده در حوزه آموزش را تعیین کرده باشند. برای مثال، پژوهشگران [۳۲] نیز اشاره می‌کنند که نقد نشریات دوره‌ای به عنوان روشی نادر در بررسی ادبیات مطرح است. با این حال، بررسی منظم تحقیقات در آموزش و تعیین روندهای آن می‌تواند راهنمایی مفید برای پژوهشگران باشد. یافته‌های دقیق این پژوهش به شناسایی ویژگی‌های انتشار کنونی، هویت مجله، روندها، سطح توسعه و جایگاه آن در مقیاس خرد و کلان کمک می‌کند. همچنین پیشنهادهایی برای تصمیم‌گیری‌های راهبردی در راستای بهبود و توسعه شماره‌های آینده مجله ارائه خواهد داد. بررسی

کمی و کیفی مقالات منتشر شده در دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری دورنمایی است که پژوهش حاضر به دنبال آن بوده است. بدون شک، در هر حوزه‌ای خلأهای پژوهشی بسیاری وجود دارد که شناسایی آن‌ها و ارائه راه‌حل فقط در سایه بررسی دقیق پژوهش‌های انجام شده در آن حوزه میسر خواهد بود. لذا بررسی پژوهش‌های انجام شده در دوفصلنامه مذکور و همچنین توصیف چگونگی پژوهش‌ها و گرایش‌های موضوعی و پژوهشی می‌تواند هم به شناسایی خلأهای موجود کمک کند و هم باعث ارتقای پژوهش‌های پیش رو، آسیب‌شناسی و ممانعت از موازی‌کاری در پژوهش‌های آینده شود. بر همین اساس، این پژوهش به دنبال آن بود که به بررسی موضوعی، محتوایی، دموگرافی (جمعیت‌شناختی) و روش‌شناختی پژوهش‌های منتشر شده در دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری بپردازد. نتایج این پژوهش از آن جهت مفید است که می‌توان براساس نتایج حاصل شده، علایق پژوهشگران جوان، رساله‌های دکتری و پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد را به سوی نیازهای پژوهشی و محورهای تخصصی این دوفصلنامه سوق داد. براساس آنچه مطرح شد، سؤال اصلی پژوهش این بود که وضعیت روندی، جمعیت‌شناختی، موضوعی و روش‌شناختی پژوهش‌های منتشر شده در دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری از سال ۱۳۸۳ تا ۱۴۰۳ چگونه بوده است و براین اساس، سؤالات فرعی پژوهش به شکل زیر بود:

۱. وضعیت روندی انتشار (سال، شمارگان، فراوانی مقالات در دوره و سال) پژوهش‌های منتشر شده در دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری از سال ۱۳۸۲ تا ۱۴۰۳ چگونه است؟
۲. وضعیت جمعیت‌شناختی (جنس، مشارکت، وابستگی سازمانی، مرتبه علمی، سطح مدرک تحصیلی نویسندگان) پژوهش‌های منتشر شده در دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری از سال ۱۳۸۲ تا ۱۴۰۳ چگونه بوده است؟
۳. وضعیت موضوعی (عناوین، حوزه‌های موضوعی و

ابروازگان) پژوهش‌های منتشرشده در دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری از سال ۱۳۸۲ تا ۱۴۰۳ چگونه بوده است؟

۴. وضعیت روش‌شناختی پژوهش‌های منتشرشده در دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری از سال ۱۳۸۲ تا ۱۴۰۳ چگونه بوده است؟

روش پژوهش

این پژوهش به‌لحاظ هدف کاربردی است که با استفاده از روش تحلیل محتوا و به شیوه کمی انجام گرفته است. در پژوهش‌های علوم اجتماعی و ارتباطات جمعی، تحلیل محتوا فرایندی تأملی است که به محققان کمک می‌کند تا مجموعه‌ای از مضامین مختلف را در تحقیق خود شناسایی کنند. این مضامین می‌توانند شامل معانی، زمینه‌ها و نیت‌های موجود در پیام‌ها باشند. برای مثال، بررسی روندهای تغییر یافته در محتوای نظری رشته‌های مختلف و همچنین تأیید نویسندگی می‌تواند از محورهای اصلی باشد [۳۳]. روش تحقیق تحلیل محتوا روشی سیستماتیک و بی‌طرفانه است که به محققان این امکان را می‌دهد تا استنتاج‌هایی معتبر و دقیق از داده‌ها به دست آورند. هدف این است که با آشکار کردن اطلاعات ارزشمند، دیدگاه کلی‌تری به دست آید [۳۴]. بیابانگرد به نقل از کرلینجر، تحلیل محتوا را روشی پژوهشی برای توصیف عینی، منظم و کمی متغیرها دانسته است [۳۵]. «برلسون» تحلیل محتوا را فن تحقیق برای توصیف عینی، نظام‌مند و کمی محتوای آشکار می‌داند [۳۶]. تحلیل محتوا روشی است که برای شناسایی و تفسیر معنا در اشکال ثبت‌شده ارتباطات به کار می‌رود. این روش با جداسازی بخش‌های کوچک داده که نمایانگر مفاهیم کلیدی هستند و سپس سازمان دهی آن‌ها در یک چهارچوب، به توصیف یا تبیین یک پدیده کمک می‌کند [۳۴].

در این مطالعه، با استفاده از روش تحلیل محتوای کمی، به شناسایی روندها و استنتاج از نتایج انباشته‌شده

در زمینه‌های مختلف مانند روند انتشار، مشارکت نویسندگان، جنسیت نویسندگان، مرتبه علمی و مقطع تحصیلی نویسندگان، حوزه‌های موضوعی مورد بررسی و روش‌شناسی مقالات منتشرشده پرداخته شد. جامعه آماری پژوهش شامل همه مقالات انتشاریافته در دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری از سال ۱۳۸۲ تا ۱۴۰۳ و به تعداد ۴۰ شماره و ۳۹۹ مقاله است که همه مقالات دوفصلنامه بررسی و تحلیل شد. ابزار گردآوری داده‌ها شامل سیاهه تحلیل محتوا و چک‌لیست واری بود که در این پژوهش طراحی و تهیه شد. ابزار تهیه‌شده براساس اهداف پژوهش طراحی شد. به‌منظور حصول اطمینان از وجود روایی در چک‌لیست تحلیل محتوا، از روش روایی صوری محتوایی و نظر متخصصان استفاده شد [۳۷]. در این پژوهش نیز برای اطمینان از روایی ابزار، چک‌لیست‌ها در اختیار سه تن از استادان و صاحب‌نظران حوزه تخصصی و دو نفر از متخصصان زبان و ادبیات فارسی قرار گرفت و پس از دریافت نظرات ایشان، اصلاحات مورد نظر انجام شد و فرم‌های مورد نظر طراحی نهایی شد. روش تجزیه و تحلیل داده‌ها در بخش تحلیل محتوای کمی براساس شمارش فراوانی، درصد فراوانی و کدگذاری و در بخش تحلیل محتوای کیفی براساس تحلیل تفسیری بود. روش کار به این شکل بود که ابتدا با مراجعه به مقالات دوفصلنامه، تمامی شمارگان و مقالات در پوشه‌های مختلف با دقت دسته‌بندی و نام‌گذاری شدند. سپس براساس فرم‌ها و سیاهه تحلیل محتوا که براساس اهداف پژوهش به شکل‌های متفاوت طراحی شده بود، به تحلیل و بررسی و ثبت داده‌ها در چک‌لیست‌ها پرداخته شد. در پایان، با استفاده از روش‌های آمار توصیفی، شامل فراوانی و درصد فراوانی و...، به ثبت اطلاعات مبادرت گردید و سپس به تحلیل تفسیری اطلاعات به‌دست‌آمده پرداخته شد.

یافته‌ها

سال انتشار دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری، ۲۱ دوره و ۴۰ شماره و ۳۹۹ مقاله به چاپ رسیده است. کمترین فراوانی مقالات چاپ‌شده مربوط به سال ۱۳۸۲ با ۶ فراوانی مقاله و ۱/۵۰۳ درصد فراوانی و بیشترین فراوانی مربوط به سال ۱۳۸۹ با ۳۸ فراوانی و ۹/۵۲۳ درصد فراوانی بوده است.

سؤال اول ۱: وضعیت روندی انتشار (سال، شمارگان، فراوانی مقالات در دوره و سال) مقالات علمی - پژوهشی دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری از سال ۱۳۸۲ تا ۱۴۰۳ چگونه است؟
بر مبنای داده‌های مندرج در جدول ۱ و در پاسخ به سؤال اول پژوهش، می‌توان گفت درمجموع در بیست

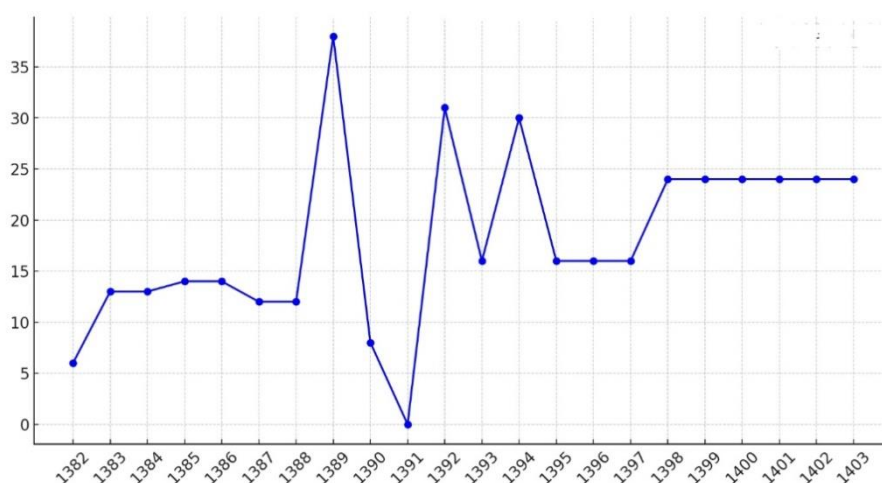
جدول ۱. تحلیل روندی انتشار مقالات در دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری

ردیف	سال	دوره	تعداد شماره منتشره	شماره	تعداد مقاله	فراوانی مقالات در سال	درصد فراوانی
۱	۱۳۸۲	۱	۱	۱	۶	۶	۱/۵۰۳
۲	۱۳۸۳	۲	۲	۲	۶	۱۳	۳/۲۵۸
				۳	۷		
۳	۱۳۸۴	۳	۲	۴	۷	۱۳	۳/۲۵۸
				۵	۶		
۴	۱۳۸۵	۴	۲	۶	۷	۱۴	۳/۵۰۸
				۷	۷		
۵	۱۳۸۶	۵	۲	۸	۸	۱۴	۳/۵۰۸
				۹	۶		
۶	۱۳۸۷	۶	۲	۱۰	۶	۱۲	۳/۰۰۷
				۱۱	۶		
۷	۱۳۸۸	۷	۲	۱۲	۶	۱۲	۳/۰۰۷
				۱۳	۶		
۸	۱۳۸۹	۸	۲	۱۴	۲۰	۳۸	۹/۵۲۳
				۱۵	۱۸		
۹	۱۳۹۰	۹	۱	۱۶	۸	۸	۲/۰۰۵
۱۰	۱۳۹۱	-	-	-	-	-۰	-
۱۱	۱۳۹۲	۱۰	۲	۱۷	۷	۳۱	۷/۷۶۹
				۱۸	۲۴		
۱۲	۱۳۹۳	۱۱	۲	۱۹	۸	۱۶	۴/۰۱۰
				۲۰	۸		
۱۳	۱۳۹۴	۱۲	۲	۲۱	۱۵	۳۰	۷/۵۱۸
				۲۲	۱۵		
۱۴	۱۳۹۵	۱۳	۲	۲۳	۸	۱۶	۴/۰۱۰
				۲۴	۸		

مرور نظام‌مند پژوهش‌های منتشر شده در دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری دانشگاه شاهد از سال ۱۳۸۳ تا ۱۴۰۳

ادامه جدول ۱. تحلیل روندی انتشار مقالات در دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری

ردیف	سال	دوره	تعداد شمارهٔ منتشره	شماره	تعداد مقاله	فراوانی مقالات در سال	درصد فراوانی
۱۵	۱۳۹۶	۱۴	۲	۲۵	۸	۱۶	۴/۱۰
				۲۶	۸		
۱۶	۱۳۹۷	۱۵	۲	۲۷	۸	۱۶	۴/۱۰
				۲۸	۸		
۱۷	۱۳۹۸	۱۶	۲	۲۹	۱۲	۲۴	۶/۱۵
				۳۰	۱۲		
۱۸	۱۳۹۹	۱۷	۲	۳۱	۱۲	۲۴	۶/۱۵
				۳۲	۱۲		
۱۹	۱۴۰۰	۱۸	۲	۳۳	۱۲	۲۴	۶/۱۵
				۳۴	۱۲		
۲۰	۱۴۰۱	۱۹	۲	۳۵	۱۲	۲۴	۶/۱۵
				۳۶	۱۲		
۲۱	۱۴۰۲	۲۰	۲	۳۷	۱۲	۲۴	۶/۱۵
				۳۸	۱۲		
۲۲	۱۴۰۳	۲۱	۲	۳۹	۱۲	۲۴	۶/۱۵
				۴۰	۱۲		
مجموع			۲۱	۴۰	۳۹۹	۳۹۹	۱۰۰

نمودار ۱. وضعیت روندی انتشار مقالات علمی - پژوهشی دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری از سال ۱۳۸۲ تا ۱۴۰۳

چاپ مقالات در دوفصلنامه دارای فراوانی ۷۱۵ مقاله و ۶۸/۸۲۴ درصد فراوانی و مشارکت زنان در چاپ مقالات دارای ۳۰۹ فراوانی و ۳۰/۱۷۶ درصد فراوانی است. در مجموع، ۱۰۲۴ نفر در چاپ این مقالات مشارکت داشته‌اند. نتایج نشان می‌دهد که فعالیت مردان در انتشار مقالات مشهودتر بوده است.

سؤال دوم پژوهش: وضعیت جمعیت‌شناختی (جنسیت، مشارکت، وابستگی سازمانی، مرتبه علمی) مقالات منتشرشده در دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری از سال ۱۳۸۲ تا ۱۴۰۳ چگونه است؟ یافته‌های جدول ۳ مربوط به تحلیل مقالات دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری براساس جنسیت نویسندگان نشان می‌دهد که مشارکت مردان در

جدول ۲. وضعیت جنسیت نویسندگان مقالات علمی - پژوهشی دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری از سال ۱۳۸۲ تا ۱۴۰۳

ردیف	سال	دوره	تعداد دوره	تعداد شماره	تعداد مقاله	فراوانی جنسیت نویسندگان	
						مرد	زن
۱	۱۳۸۲	۱	۱	۱	۶	۶	۲
۲	۱۳۸۳	۲	۲	۲	۶	۸	۴
				۳	۷	۱۰	۵
۳	۱۳۸۴	۳	۲	۴	۷	۱۲	۱
				۵	۶	۱۰	۱
۴	۱۳۸۵	۴	۲	۶	۷	۱۲	۲
				۷	۷	۱۱	۴
۵	۱۳۸۶	۵	۲	۸	۸	۱۹	۱
				۹	۶	۱۱	۰
۶	۱۳۸۷	۶	۲	۱۰	۶	۱۲	۲
				۱۱	۶	۱۲	۳
۷	۱۳۸۸	۷	۲	۱۲	۶	۱۰	۳
				۱۳	۶	۱۱	۳
۸	۱۳۸۹	۸	۲	۱۴	۲۰	۴۴	۵
				۱۵	۱۸	۴۰	۱۵
۹	۱۳۹۰	۹	۱	۱۶	۸	۱۶	۵
۱۰	۱۳۹۱	-	-	-	-	-	-
۱۱	۱۳۹۲	۱۰	۲	۱۷	۷	۱۳	۵
				۱۸	۲۴	۴۴	۱۳
۱۲	۱۳۹۳	۱۱	۲	۱۹	۸	۱۰	۷
				۲۰	۸	۹	۹
۱۳	۱۳۹۴	۱۲	۲	۲۱	۱۵	۲۰	۱۴
				۲۲	۱۵	۲۵	۱۶
۱۴	۱۳۹۵	۱۳	۲	۲۳	۸	۱۴	۵
				۲۴	۸	۱۶	۷
۱۵	۱۳۹۶	۱۴	۲	۲۵	۸	۱۴	۷
				۲۶	۸	۱۸	۸

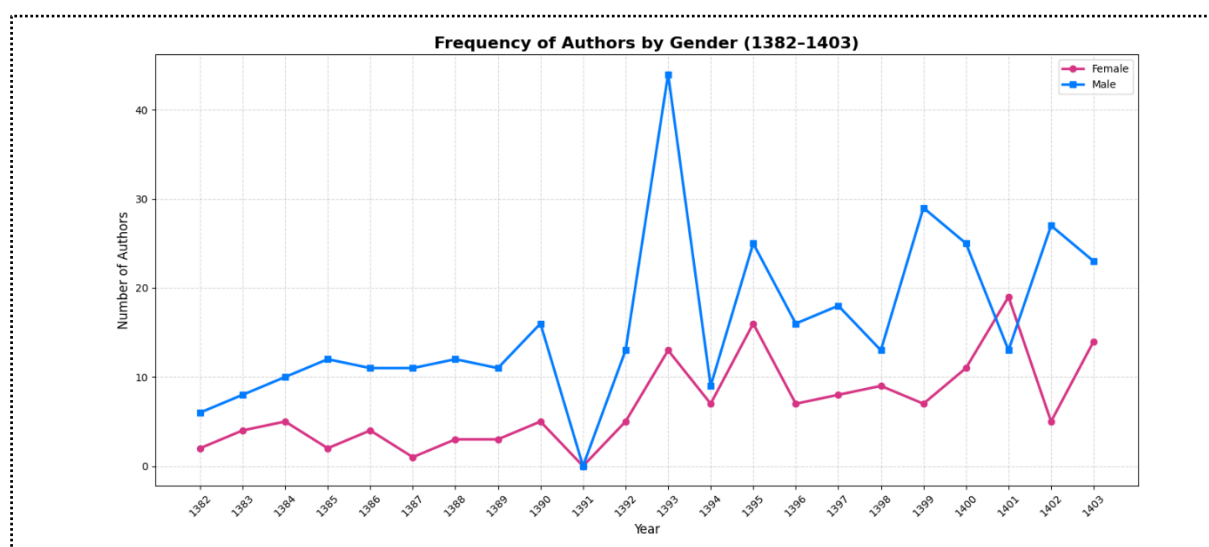
مرور نظام‌مند پژوهش‌های منتشر شده در دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری دانشگاه شاهد از سال ۱۳۸۳ تا ۱۴۰۳

ادامه جدول ۲. وضعیت جنسیت نویسندگان مقالات علمی - پژوهشی دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری از سال ۱۳۸۲ تا ۱۴۰۳

ردیف	سال	دوره	تعداد دوره	تعداد شماره	تعداد مقاله	فراوانی جنسیت نویسندگان	
						مرد	زن
۱۶	۱۳۹۷	۱۵	۲	۲۷	۸	۱۴	۷
				۲۸	۸	۱۳	۹
۱۷	۱۳۹۸	۱۶	۲	۲۹	۱۲	۲۴	۱۱
				۳۰	۱۲	۲۹	۷
۱۸	۱۳۹۹	۱۷	۲	۳۱	۱۲	۲۵	۸
				۳۲	۱۲	۲۵	۱۱
۱۹	۱۴۰۰	۱۸	۲	۳۳	۱۲	۲۱	۱۲
				۳۴	۱۲	۱۳	۱۹
۲۰	۱۴۰۱	۱۹	۲	۳۵	۱۲	۱۸	۱۶
				۳۶	۱۲	۲۷	۵
۲۱	۱۴۰۲	۲۰	۲	۳۷	۱۲	۱۶	۱۶
				۳۸	۱۲	۲۳	۱۴
۲۲	۱۴۰۳	۲۱	۲	۳۹	۱۲	۱۲	۱۹
				۴۰	۱۲	۲۸	۸
مجموع			۲۱	۴۰	۳۹۹	۷۱۵	۳۰۹

جدول ۳. تحلیل مقالات دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری براساس جنسیت نویسندگان

ردیف	جنسیت	فراوانی	درصد فراوانی
۱	مرد	۷۱۵	۶۸/۸۲۴
۲	زن	۳۰۹	۳۰/۱۷۶
۳	مجموع	۱۰۲۴	۱۰۰

نمودار ۲. تحلیل مقالات دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری براساس جنسیت نویسندگان

جدول ۴. تحلیل مقالات دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری براساس میزان مشارکت نویسندگان

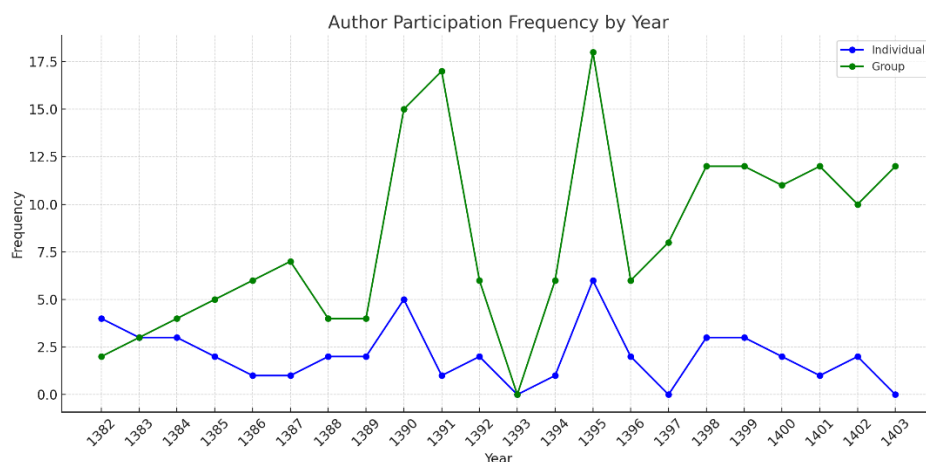
ردیف	سال	دوره	تعداد دوره	تعداد شماره	تعداد مقاله	فراوانی مشارکت نویسندگان	
						فردی	گروهی
۱	۱۳۸۲	۱	۱	۱	۶	۴	۲
۲	۱۳۸۳	۲	۲	۲	۶	۳	۳
				۳	۷	۲	۵
۳	۱۳۸۴	۳	۲	۴	۷	۳	۴
				۵	۶	۲	۴
۴	۱۳۸۵	۴	۲	۶	۷	۲	۵
				۷	۷	۱	۶
۵	۱۳۸۶	۵	۲	۸	۸	۱	۷
				۹	۶	۲	۴
۶	۱۳۸۷	۶	۲	۱۰	۶	۲	۴
				۱۱	۶	۰	۶
۷	۱۳۸۸	۷	۲	۱۲	۶	۲	۴
				۱۳	۶	۱	۵
۸	۱۳۸۹	۸	۲	۱۴	۲۰	۵	۱۵
				۱۵	۱۸	۱	۱۷
۹	۱۳۹۰	۹	۱	۱۶	۸	۲	۶
۱۰	۱۳۹۱	-	-	-	-	-	-
۱۱	۱۳۹۲	۱۰	۲	۱۷	۷	۱	۶
				۱۸	۲۴	۶	۱۸
۱۲	۱۳۹۳	۱۱	۲	۱۹	۸	۲	۶
				۲۰	۸	۰	۸
۱۳	۱۳۹۴	۱۲	۲	۲۱	۱۵	۳	۱۲
				۲۲	۱۵	۳	۱۲
۱۴	۱۳۹۵	۱۳	۲	۲۳	۸	۲	۶
				۲۴	۸	۱	۷
۱۵	۱۳۹۶	۱۴	۲	۲۵	۸	۱	۷
				۲۶	۸	۰	۸
۱۶	۱۳۹۷	۱۵	۲	۲۷	۸	۰	۸
				۲۸	۸	۱	۷
۱۷	۱۳۹۸	۱۶	۲	۲۹	۱۲	۲	۱۰
				۳۰	۱۲	۱	۱۱

ادامه جدول ۴. تحلیل مقالات دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری براساس میزان مشارکت نویسندگان

ردیف	سال	دوره	تعداد دوره	تعداد شماره	فراوانی مشارکت نویسندگان	فراوانی مشارکت نویسندگان	
						گروهی	فردی
۱۸	۱۳۹۹	۱۷	۲	۳۱	۱۲	۰	۱۲
				۳۲	۱۲	۰	۱۲
۱۹	۱۴۰۰	۱۸	۲	۳۳	۱۲	۱	۱۱
				۳۴	۱۲	۰	۱۲
۲۰	۱۴۰۱	۱۹	۲	۳۵	۱۲	۱	۱۱
				۳۶	۱۲	۲	۱۰
۲۱	۱۴۰۲	۲۰	۲	۳۷	۱۲	۲	۱۰
				۳۸	۱۲	۲	۱۰
۲۲	۱۴۰۳	۲۱	۲	۳۹	۱۲	۰	۱۲
				۴۰	۱۲	۰	۱۲
مجموع			۲۱	۴۰	۳۹۹	۶۴	۳۳۵

جدول ۵. جمع‌بندی تحلیل مقالات دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری براساس میزان مشارکت نویسندگان

ردیف		میزان مشارکت در مقالات	فراوانی	درصد فراوانی
۱	فردی	یک نفری	۶۴	۱۶/۰۴۰
	گروهی	دو نفر و بیشتر	۳۳۵	۸۳/۹۶۰
		جمع	۳۹۹	۱۰۰

نمودار ۳. تحلیل مقالات دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری براساس پژوهش فردی یا مشارکتی نویسندگان

جدول ۱. تحلیل مقالات دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری براساس وابستگی سازمانی نویسندگان

ردیف	سال	دوره	تعداد دوره	تعداد شماره	تعداد مقاله	فراوانی وابستگی سازمانی نویسندگان				
						دولتی	پیام‌نور	فرهنگیان	آزاد اسلامی	غیرانتفاعی
۱	۱۳۸۲	۱	۱	۱	۶	۷	۰	۰	۰	۰
۲	۱۳۸۳	۲	۲	۲	۶	۶	۱	۱	۰	۰
				۳	۷	۱۲	۰	۰	۲	۰
۳	۱۳۸۴	۳	۲	۴	۷	۱۰	۰	۱	۱	۰
				۵	۶	۹	۰	۰	۰	۰
۴	۱۳۸۵	۴	۲	۶	۷	۹	۰	۱	۰	۰
				۷	۷	۱۰	۰	۱	۰	۰
۵	۱۳۸۶	۵	۲	۸	۸	۱۴	۰	۱	۰	۰
				۹	۶	۹	۱	۰	۱	۰
۶	۱۳۸۷	۶	۲	۱۰	۶	۸	۱	۰	۰	۰
				۱۱	۶	۱۳	۰	۰	۲	۰
۷	۱۳۸۸	۷	۲	۱۲	۶	۸	۱	۰	۰	۰
				۱۳	۶	۱۰	۱	۰	۰	۰
۸	۱۳۸۹	۸	۲	۱۴	۲۰	۳۸	۲	۲	۲	۰
				۱۵	۱۸	۴۵	۳	۰	۴	۰
۹	۱۳۹۰	۹	۱	۱۶	۸	۱۶	۰	۰	۱	۰
۱۰	۱۳۹۱	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۱۱	۱۳۹۲	۱۰	۲	۱۷	۷	۱۱	۳	۰	۱	۰
				۱۸	۲۴	۴۳	۱	۱	۶	۰
۱۲	۱۳۹۳	۱۱	۲	۱۹	۸	۱۱	۳	۰	۰	۰
				۲۰	۸	۱۷	۰	۰	۰	۰
۱۳	۱۳۹۴	۱۲	۲	۲۱	۱۵	۳۰	۲	۰	۱	۰
				۲۲	۱۵	۳۵	۰	۲	۴	۰
۱۴	۱۳۹۵	۱۳	۲	۲۳	۸	۱۵	۲	۰	۲	۰
				۲۴	۸	۱۶	۴	۰	۳	۰
۱۵	۱۳۹۶	۱۴	۲	۲۵	۸	۱۹	۰	۰	۲	۰
				۲۶	۸	۲۲	۲	۱	۱	۰
۱۶	۱۳۹۷	۱۵	۲	۲۷	۸	۱۸	۱	۰	۲	۰
				۲۸	۸	۲۰	۲	۰	۰	۰
۱۷	۱۳۹۸	۱۶	۲	۲۹	۱۲	۲۹	۱	۲	۱	۰
				۳۰	۱۲	۳۲	۰	۰	۳	۰

ادامه جدول ۶. تحلیل مقالات دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری براساس وابستگی سازمانی نویسندگان

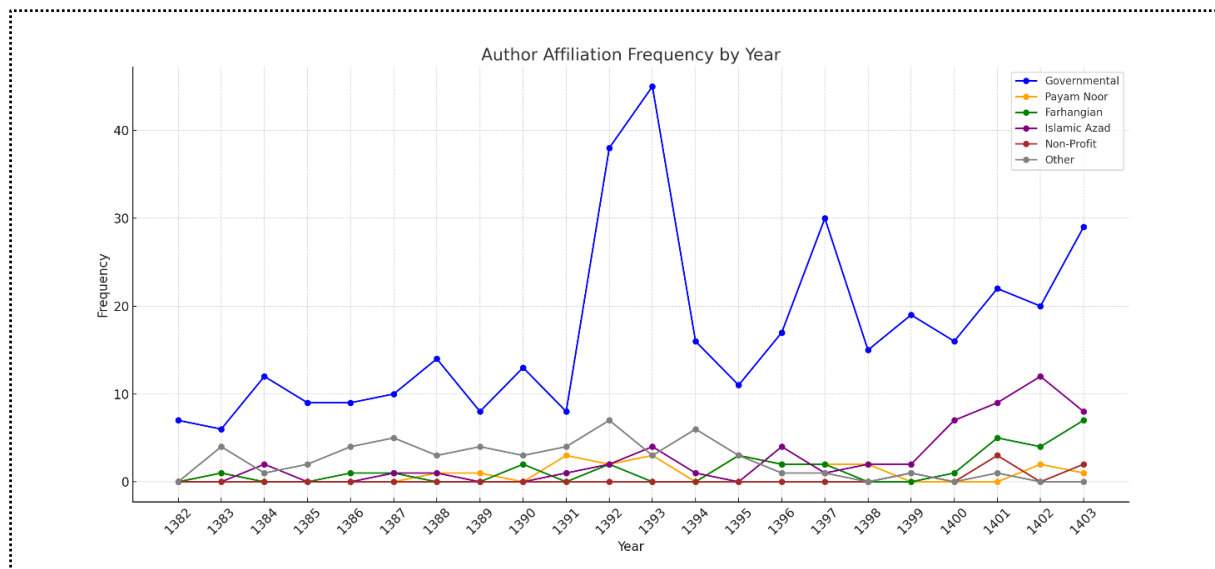
ردیف	سال	دوره	تعداد دوره	تعداد شماره	تعداد مقاله	فراوانی وابستگی سازمانی نویسندگان					
						دولتی	پیام‌نور	فرهنگیان	آزاد اسلامی	غیرانتفاعی	سایر
۱۸	۱۳۹۹	۱۷	۲	۳۱	۱۲	۲۶	۰	۰	۷	۱	
				۳۲	۱۲	۲۸	۰	۱	۷	۰	
۱۹	۱۴۰۰	۱۸	۲	۳۳	۱۲	۲۲	۰	۵	۷	۰	
				۳۴	۱۲	۱۷	۳	۳	۹	۰	
۲۰	۱۴۰۱	۱۹	۲	۳۵	۱۲	۱۶	۳	۴	۷	۲	
				۳۶	۱۲	۱۲	-	۷	۱۲	۰	
۲۱	۱۴۰۲	۲۰	۲	۳۷	۱۲	۲۱	۵	۴	۱	۰	
				۳۸	۱۲	۱۵	۶	۸	۴	۱	
۲۲	۱۴۰۳	۲۱	۲	۳۹	۱۲	۱۳	۲	۷	۸	۱	
				۴۰	۱۲	۱۷	۴	۸	۹	۲	
			۲۱	۴۰	۳۹۹	۷۲۹	۵۴	۶۰	۱۱۰	۶	۶۵
مجموع											۱۰۲۴

جدول ۷. جمع‌بندی تحلیل مقالات دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری براساس وابستگی سازمانی نویسندگان

ردیف	نوع دانشگاه و سازمان	فراوانی	درصد فراوانی
۱	دولتی	۷۲۹	۷۱/۱۹۱
۲	پیام‌نور	۵۴	۵/۲۷۳
۳	تربیت‌معلم-فرهنگیان	۶۰	۵/۸۵۹
۴	آزاد اسلامی	۱۱۰	۱۰/۷۴۲
۵	غیرانتفاعی	۶	۰/۵۸۵
۶	سایر مؤسسات	۶۵	۶/۳۴۷
	مجموع	۱۰۲۴	۱۰۰

دارد. سایر مؤسسات شامل نهادهای پژوهشی، خصوصی و عمومی غیردولتی با ۶۵ نفر و سهم ۶/۳۴ درصد، دانشگاه فرهنگیان و تربیت‌معلم با ۶۰ نفر و سهم ۵/۸۵ درصد و دانشگاه پیام‌نور با ۵۴ نفر و سهم ۵/۲۷ درصد، در رتبه‌های بعدی قرار دارند. در نهایت، کمترین میزان مشارکت متعلق به مؤسسات غیرانتفاعی است که فقط با ۶ نویسنده و سهم ۰/۵۸ درصد، نقش بسیار محدودی در تولید مقالات داشته‌اند.

یافته‌های مندرج در جدول ۷ درباره فراوانی و درصد فراوانی نویسندگان براساس وابستگی سازمانی نشان می‌دهند که در بازه بررسی‌شده مجموعاً ۱۰۲۴ نویسنده در مقالات مشارکت داشته‌اند. بیشترین تعداد نویسنده با ۷۲۹ نفر مربوط به دانشگاه‌های دولتی است که سهمی معادل ۷۱/۱۹ درصد از کل مشارکت‌ها را به خود اختصاص داده‌اند. پس از آن، دانشگاه آزاد اسلامی با ۱۱۰ نفر و سهم ۱۰/۷۴ درصد، در جایگاه دوم قرار

نمودار ۴. تحلیل مقالات دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری براساس وابستگی سازمانی نویسندگان

جدول ۸. تحلیل مقالات دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری براساس مرتبه علمی نویسندگان

ردیف	سال	دوره	تعداد دوره	تعداد شماره	تعداد مقاله	فراوانی مرتبه علمی نویسندگان			
						مربی	استادیار	دانشیار	استاد
۱	۱۳۸۲	۱	۱	۱	۶	۰	۵	۲	۰
۲	۱۳۸۳	۲	۲	۲	۶	۰	۶	۱	۰
۳	۱۳۸۴	۳	۲	۴	۷	۰	۷	۲	۱
۴	۱۳۸۵	۴	۲	۶	۷	۰	۸	۰	۰
۵	۱۳۸۶	۵	۲	۸	۸	۱	۱۰	۰	۱
۶	۱۳۸۷	۶	۲	۱۰	۶	۰	۷	۱	۱
۷	۱۳۸۸	۷	۲	۱۲	۶	۰	۶	۰	۱
۸	۱۳۸۹	۸	۲	۱۴	۲۰	۰	۱۴	۹	۲
۹	۱۳۹۰	۹	۱	۱۶	۸	۰	۷	۳	۲
۱۰	۱۳۹۱	-	-	-	-	۰	۰	۰	۰
۱۱	۱۳۹۲	۱۰	۲	۱۸	۷	۰	۸	۳	۳
						۲	۱۱	۱۹	۶

مرور نظام‌مند پژوهش‌های منتشرشده در دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری دانشگاه شاهد از سال ۱۳۸۳ تا ۱۴۰۳

ادامه جدول ۸. تحلیل مقالات دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری براساس مرتبه علمی نویسندگان

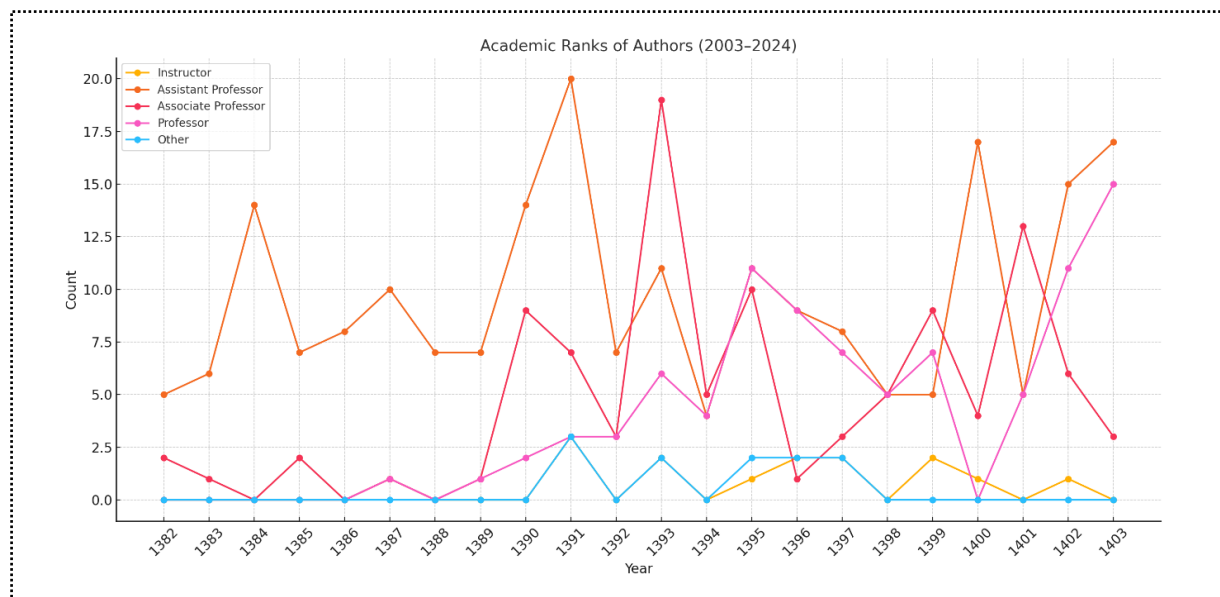
ردیف	سال	دوره	تعداد دوره	تعداد شماره	تعداد مقاله	فراوانی مرتبه علمی نویسندگان			
						مربی	استادیار	دانشیار	استاد
۱۲	۱۳۹۳	۱۱	۲	۱۹	۸	۰	۴	۵	۲
				۲۰	۸	۰	۴	۷	۱
۱۳	۱۳۹۴	۱۲	۲	۲۱	۱۵	۱	۴	۱۲	۳
				۲۲	۱۵	۲	۱۱	۱۰	۰
۱۴	۱۳۹۵	۱۳	۲	۲۳	۸	۱	۰	۵	۳
				۲۴	۸	۲	۹	۱	۵
۱۵	۱۳۹۶	۱۴	۲	۲۵	۸	۰	۴	۳	۶
				۲۶	۸	۲	۸	۷	۴
۱۶	۱۳۹۷	۱۵	۲	۲۷	۸	۰	۵	۵	۲
				۲۸	۸	۱	۴	۴	۳
۱۷	۱۳۹۸	۱۶	۲	۲۹	۱۲	۱	۸	۶	۲
				۳۰	۱۲	۰	۵	۱۴	۵
۱۸	۱۳۹۹	۱۷	۲	۳۱	۱۲	۰	۷	۹	۲
				۳۲	۱۲	۱	۶	۸	۵
۱۹	۱۴۰۰	۱۸	۲	۳۳	۱۲	۰	۱۷	۴	۰
				۳۴	۱۲	۰	۵	۱۳	۱
۲۰	۱۴۰۱	۱۹	۲	۳۵	۱۲	۰	۱۵	۸	۰
				۳۶	۱۲	۱	۹	۶	۲
۲۱	۱۴۰۲	۲۰	۲	۳۷	۱۲	۰	۱۲	۶	۰
				۳۸	۱۲	۰	۱۱	۸	۳
۲۲	۱۴۰۳	۲۱	۲	۳۹	۱۲	۰	۱۷	۱	۱
				۴۰	۱۲	۰	۱۵	۳	۶
مجموع		۲۱	۴۰	۳۹۹	۲۰	۳۳۷	۱۹۶	۷۶	۳۹۵

جدول ۹. جمع‌بندی تحلیل مقالات دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری براساس مرتبه علمی نویسندگان

ردیف	مرتبه علمی	فراوانی	درصد فراوانی
۱	مربی	۲۰	۱/۹۵۳
۲	استادیار	۳۳۷	۳۲/۹۱۰
۳	دانشیار	۱۹۶	۱۹/۱۴
۴	استاد	۷۶	۷/۴۲۱
۵	سایر	۳۹۵	۳۸/۵۷۴
مجموع		۱۰۲۴	۱۰۰

است. پس از آن، استادیاران با ۳۳۷ نفر و سهم ۳۲/۹۱۰ درصد و دانشیاران با ۱۹۶ نفر و سهم ۱۹/۱۴ درصد، در جایگاه‌های بعدی قرار دارند. رتبه علمی استاد با ۷۶ نفر و سهم ۷/۴۲۱ درصد، نقش درخور توجهی داشته است، درحالی‌که کمترین تعداد نویسنده مربوط به مرتبه مربی با تنها ۲۰ نفر و سهم ۱/۹۵۳ درصد است.

یافته‌های ذکرشده در جدول شماره ۹ درباره مرتبه علمی نویسندگان نشان می‌دهد که درمجموع ۱۰۲۴ نویسنده از نظر مرتبه علمی در مقالات بررسی شده مشارکت داشته‌اند. بیشترین تعداد نویسنده مربوط به مرتبه «سایر» است با ۳۹۵ نفر و سهم ۳۸/۵۷۴ درصد که نشان‌دهنده حضور گسترده افرادی خارج از چهارچوب مراتب رسمی دانشگاهی یا بدون ذکر دقیق مرتبه علمی

نمودار ۵. تحلیل مقالات دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری براساس مرتبه علمی نویسندگان

جدول ۱۰. تحلیل مقالات دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری براساس سطح مدرک تحصیلی نویسندگان

ردیف	سال	دوره	تعداد دوره	تعداد شماره	تعداد مقاله	فراوانی مدرک تحصیلی نویسندگان				
						دانشجوی کارشناسی	کارشناسی ارشد	دانشجوی کارشناسی ارشد	کارشناسی ارشد	دانشجوی دکتری
۱	۱۳۸۲	۱	۱	۱	۶	۰	۰	۰	۱	۰
۲	۱۳۸۳	۲	۲	۲	۶	۰	۰	۰	۵	۰
				۳	۷	۰	۰	۰	۱	۰
۳	۱۳۸۴	۳	۲	۴	۷	۰	۰	۰	۳	۰
				۵	۶	۰	۰	۰	۳	۱
۴	۱۳۸۵	۴	۲	۶	۷	۰	۰	۰	۴	۲
				۷	۷	۰	۰	۰	۵	۱
۵	۱۳۸۶	۵	۲	۸	۸	۰	۰	۲	۴	۳
				۹	۶	۰	۰	۰	۲	۲

ادامه جدول ۱۰. تحلیل مقالات دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری براساس سطح مدرک تحصیلی نویسندگان

ردیف	سال	دوره	تعداد دوره	تعداد شماره	تعداد مقاله	فراوانی مدرک تحصیلی نویسندگان				
						دانشجوی کارشناسی	کارشناسی	دانشجوی کارشناسی ارشد	کارشناسی ارشد	دانشجوی دکتری
۶	۱۳۸۷	۶	۲	۱۰	۶	۰	۰	۳	۲	۰
				۱۱	۶	۰	۰	۳	۰	۲
۷	۱۳۸۸	۷	۲	۱۲	۶	۰	۰	۰	۳	۳
				۱۳	۶	۰	۰	۳	۳	۰
۸	۱۳۸۹	۸	۲	۱۴	۲۰	۰	۱	۴	۱۸	۳
				۱۵	۱۸	۰	۰	۰	۲۷	۱
۹	۱۳۹۰	۹	۱	۱۶	۸	۰	۰	۰	۷	۲
۱۰	۱۳۹۱	-	-	-	-	۰	۰	-	-	-
۱۱	۱۳۹۲	۱۰	۲	۱۷	۷	۰	۰	۰	۳	۱
				۱۸	۲۴	۰	۰	۱	۱۴	۶
۱۲	۱۳۹۳	۱۱	۲	۱۹	۸	۰	۰	۰	۳	۲
				۲۰	۸	۰	۰	۰	۴	۲
۱۳	۱۳۹۴	۱۲	۲	۲۱	۱۵	۰	۰	۲	۸	۴
				۲۲	۱۵	۰	۰	۳	۹	۸
۱۴	۱۳۹۵	۱۳	۲	۲۳	۸	۰	۰	۰	۴	۴
				۲۴	۸	۰	۰	۰	۴	۱
۱۵	۱۳۹۶	۱۴	۲	۲۵	۸	۰	۰	۰	۵	۲
				۲۶	۸	۰	۰	۰	۳	۱
۱۶	۱۳۹۷	۱۵	۲	۲۷	۸	۰	۰	۲	۳	۳
				۲۸	۸	۰	۰	۱	۴	۶
۱۷	۱۳۹۸	۱۶	۲	۲۹	۱۲	۰	۰	۳	۴	۹
				۳۰	۱۲	۰	۰	۱	۲	۷
۱۸	۱۳۹۹	۱۷	۲	۳۱	۱۲	۰	۰	۳	۳	۲
				۳۲	۱۲	۰	۰	۱	۵	۸
۱۹	۱۴۰۰	۱۸	۲	۳۳	۱۲	۰	۰	۳	۲	۶
				۳۴	۱۲	۰	۲	۰	۴	۴
۲۰	۱۴۰۱	۱۹	۲	۳۵	۱۲	۰	۱	۱	۵	۳
				۳۶	۱۲	۰	۱	۰	۰	۱۱
۲۱	۱۴۰۲	۲۰	۲	۳۷	۱۲	۰	۰	۵	۳	۱
				۳۸	۱۲	۰	۰	۰	۴	۶
۲۲	۱۴۰۳	۲۱	۲	۳۹	۱۲	۰	۰	۰	۱۱	۱
				۴۰	۱۲	۰	۰	۱	۲	۴
مجموع			۲۱	۴۰	۳۹۹	۰	۵	۴۲	۱۹۷	۱۲۲
										۶۵۸

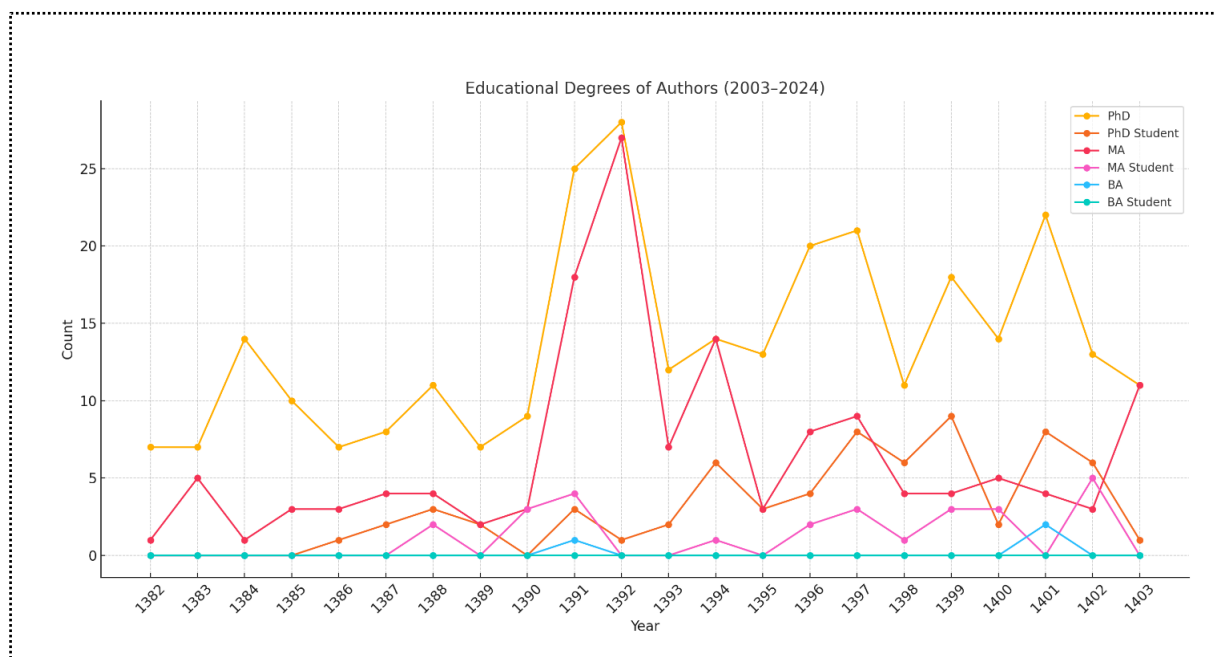
جدول ۱۱. جمع‌بندی تحلیل مقالات دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری براساس سطح مدرک تحصیلی نویسندگان

ردیف	مرتبه علمی	فراوانی	درصد فراوانی
۱	دانشجوی کارشناسی	۰	۰
۲	کارشناسی	۵	۰/۴۸۸
۳	دانشجوی کارشناسی ارشد	۴۲	۴/۱۰۱
۴	کارشناسی ارشد	۱۹۷	۱۹/۲۳۸
۵	دانشجوی دکتری	۱۲۲	۱۱/۹۱۴
۶	دکتری	۶۵۸	۶۴/۲۵۷
	مجموع	۱۰۲۴	۱۰۰

مقالات داشته‌اند. همچنین ۴۲ نفر از نویسندگان دانشجوی کارشناسی ارشد بوده‌اند که سهمی معادل ۴/۱۰۱ درصد را تشکیل می‌دهند. تعداد نویسندگان دارای مدرک کارشناسی فقط ۵ نفر و سهم آن‌ها ۰/۴۸۸ درصد بوده است. کمترین مشارکت مربوط به دانشجویان کارشناسی است که هیچ موردی از مشارکت آن‌ها در میان مقالات ثبت نشده است.

سؤال سوم پژوهش: وضعیت روش‌شناختی مقالات علمی - پژوهشی دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری از سال ۱۳۸۲ تا ۱۴۰۳ چگونه است؟

یافته‌های مندرج در جدول ۱۱ مربوط به تحلیل مقالات دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری براساس سطح مدرک تحصیلی نویسندگان نشان می‌دهد که در میان ۱۰۲۴ نویسنده مشارکت‌کننده، بیشترین فراوانی مربوط به نویسندگانی با مدرک دکتری است که با ۶۵۸ نفر، سهم ۶۴/۲۵۷ درصد از کل نویسندگان را به خود اختصاص داده‌اند. پس از آن، نویسندگان دارای مدرک کارشناسی ارشد با ۱۹۷ نفر و سهم ۱۹/۲۳۸ درصد قرار دارند. دانشجویان دکتری نیز با ۱۲۲ نفر و سهم ۱۱/۹۱۴ درصد، نقش فعالی در نگارش

نمودار ۶. تحلیل مقالات دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری براساس سطح مدرک تحصیلی نویسندگان

جدول ۱۲. وضعیت روش‌شناختی مقالات علمی - پژوهشی دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری از سال ۱۳۸۲ تا ۱۴۰۳

ردیف	سال	دوره	تعداد دوره	تعداد شماره	تعداد مقاله	فراوانی روش‌شناسی نویسندگان		
						کمی	کیفی	ترکیبی
۱	۱۳۸۲	۱	۱	۱	۶	۲	۳	۱
۲	۱۳۸۳	۲	۲	۲	۶	۵	۱	۰
				۳	۷	۶	۱	۰
۳	۱۳۸۴	۳	۲	۴	۷	۶	۱	۰
				۵	۶	۵	۱	۰
۴	۱۳۸۵	۴	۲	۶	۷	۶	۱	۰
				۷	۷	۶	۱	۰
۵	۱۳۸۶	۵	۲	۸	۸	۶	۲	۰
				۹	۶	۵	۱	۰
۶	۱۳۸۷	۶	۲	۱۰	۶	۲	۴	۰
				۱۱	۶	۵	۱	۰
۷	۱۳۸۸	۷	۲	۱۲	۶	۴	۲	۰
				۱۳	۶	۵	۱	۱
۸	۱۳۸۹	۸	۲	۱۴	۲۰	۷	۱۲	۰
				۱۵	۱۸	۱۳	۵	۰
۹	۱۳۹۰	۹	۱	۱۶	۸	۸	۰	۰
۱۰	۱۳۹۱	-	-	-	-	-	-	-
۱۱	۱۳۹۲	۱۰	۲	۱۷	۷	۶	۱	۱
				۱۸	۲۴	۲۲	۱	۰
۱۲	۱۳۹۳	۱۱	۲	۱۹	۸	۷	۱	۰
				۲۰	۸	۷	۱	۰
۱۳	۱۳۹۴	۱۲	۲	۲۱	۱۵	۱۳	۲	۰
				۲۲	۱۵	۱۲	۳	۰
۱۴	۱۳۹۵	۱۳	۲	۲۳	۸	۷	۱	۰
				۲۴	۸	۷	۱	۰
۱۵	۱۳۹۶	۱۴	۲	۲۵	۸	۶	۲	۰
				۲۶	۸	۵	۳	۰
۱۶	۱۳۹۷	۱۵	۲	۲۷	۸	۶	۲	۰
				۲۸	۸	۵	۳	۰
۱۷	۱۳۹۸	۱۶	۲	۲۹	۱۲	۱۰	۱	۱
				۳۰	۱۲	۷	۳	۲

ادامه جدول ۱۲. وضعیت روش‌شناختی مقالات علمی - پژوهشی دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری از سال ۱۳۸۲ تا ۱۴۰۳

ردیف	سال	دوره	تعداد دوره	تعداد شماره	تعداد مقاله	فراوانی روش‌شناسی نویسندگان		
						کمی	کیفی	ترکیبی
۱۸	۱۳۹۹	۱۷	۲	۳۱	۱۲	۷	۵	۰
				۳۲	۱۲	۵	۷	۰
۱۹	۱۴۰۰	۱۸	۲	۳۳	۱۲	۴	۸	۰
				۳۴	۱۲	۵	۴	۳
۲۰	۱۴۰۱	۱۹	۲	۳۵	۱۲	۸	۲	۲
				۳۶	۱۲	۴	۷	۱
۲۱	۱۴۰۲	۲۰	۲	۳۷	۱۲	۵	۷	۰
				۳۸	۱۲	۷	۵	۰
۲۲	۱۴۰۳	۲۱	۲	۳۹	۱۲	۹	۲	۱
				۴۰	۱۲	۵	۴	۳
مجموع			۲۱	۴۰	۳۹۹	۲۷۰	۱۱۳	۱۶

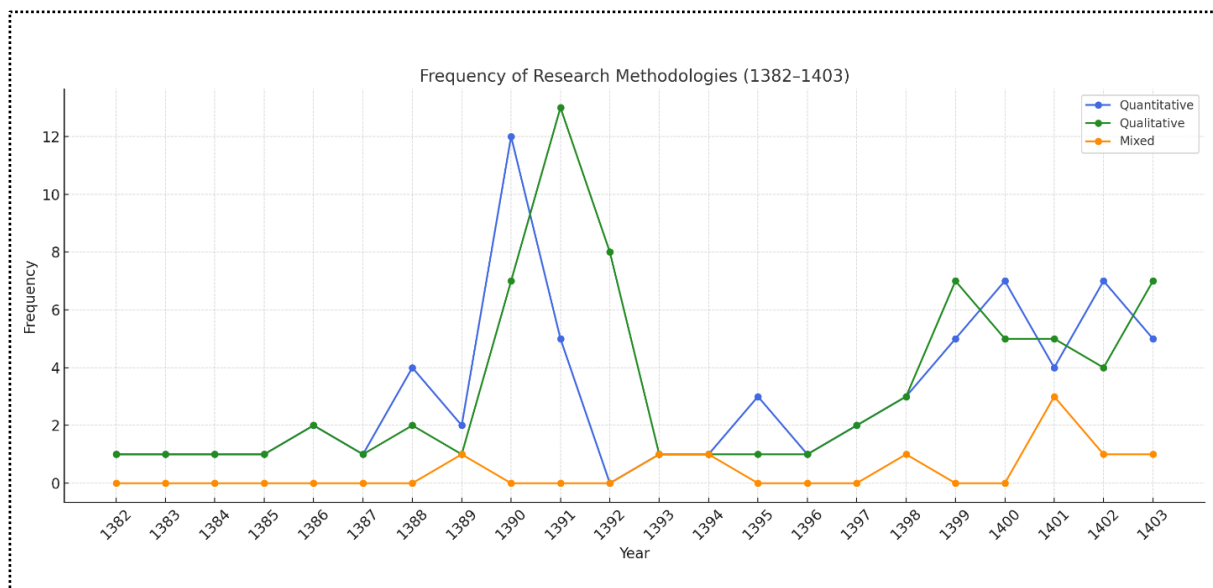
جدول ۱۳. جمع‌بندی تحلیل مقالات دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری براساس رویکرد و روش پژوهش

رویکرد پژوهش	روش پژوهش	فراوانی	درصد فراوانی
رویکرد و روش پژوهش	کمی	۲۷۰	۶۷/۶۶۹
	کیفی	۱۱۳	۲۸/۳۲۰
	ترکیبی	۱۶	۴/۰۱۰
	مجموع	۳۹۹	۱۰۰

تحلیل محتوای کیفی، پدیدارشناسی، سنتزپژوهی، تحلیل مضمون، زیست‌نگاری و مرور نظام‌مند بهره‌برده است. درنهایت، کمترین میزان استفاده به رویکرد ترکیبی مربوط است که فقط در ۱۶ مقاله، معادل ۴/۰۱۰ درصد، به کار رفته و بیشتر شامل روش‌های اکتشافی و درهم‌تنیده بوده است.

سؤال چهارم پژوهش: وضعیت موضوعی (عناوین، ابرواژگان) مقالات علمی - پژوهشی دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری از سال ۱۳۸۲ تا ۱۴۰۳ چگونه است؟

یافته‌های مندرج در جدول ۱۳ مربوط به تحلیل مقالات دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری براساس رویکرد و روش پژوهش نشان می‌دهد که درمجموع ۳۹۹ مقاله از نظر رویکرد و روش پژوهشی بررسی شده‌اند. بیشترین فراوانی مربوط به رویکرد کمی است که شامل روش‌هایی مانند پیمایشی، همبستگی، علی - مقایسه‌ای، شبه تجربی و تحلیل محتوای کمی بوده و با ۲۷۰ مقاله، سهم ۶۷/۶۶۹ درصد را به خود اختصاص داده است. پس از آن، رویکرد کیفی با ۱۱۳ مقاله و سهم ۲۸/۳۲۰ درصد قرار دارد که از روش‌هایی چون مطالعه موردی، تطبیقی، قوم‌نگاری،

نمودار ۷. تحلیل مقالات دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری براساس رویکرد و روش پژوهش

جدول ۱۴. تحلیل مقالات دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری براساس موضوع پژوهش‌های انتشاریافته

ردیف	سال	دوره	تعداد دوره	تعداد شماره	تعداد مقاله	حوزه موضوعی پژوهش‌ها
۱	۱۳۸۲	۱	۱	۱	۶	برنامه درسی تلفیقی، مهارت‌های زندگی، ارزشیابی تکوینی، آموزش الفبا، پست‌مدرنیسم، برنامه درسی آموزش دینی
۲	۱۳۸۳	۲	۲	۲	۶	آموزش عمومی، تدریس اساتید، ترجیحات یادگیری، هویت زن، پیشرفت تحصیلی، اضطراب امتحان
				۳	۷	تربیت جنسی، نگرش دبیران، تحمل ابهام و توانش زبانی، بهداشت روانی و جسمانی، مهارت‌های اجتماعی، نگرش دانشجویان، کارکردهای مدارس
۳	۱۳۸۴	۳	۲	۴	۷	اثر آموزش خودگردان در یادگیری، مهارت مدیریت زمان، پیشرفت تحصیلی، برنامه درسی پنهان، نیازهای آموزشی مراکز فنی و حرفه‌ای، منابع فشار روانی، فرایند تعلیم و تربیت اسلامی
				۵	۶	نگرش فرهنگ کار، مهارت‌های ارتباطی، رشد اجتماعی، زنان و چالش پذیرش مدیریت، نظریات یادگیری در تدریس، نظریه‌های کار و تربیت
۴	۱۳۸۵	۴	۲	۶	۷	دیدگاه معلمان درباره شیوه‌های نظارت و راهنمایی، برخورد مناسب معلم، ناتوانایی‌های ویژه یادگیری، اثربخش‌سازی مدیریت مدارس، ارزشیابی دروس، پیش‌بینی اعضای هیئت علمی
				۷	۷	محتوای کتب حرفه و فن، شادمانی دانش‌آموزان، رضایت شغلی، فضای فیزیکی مدارس، آسیب‌شناسی تربیت دینی، سبک‌های تفکر، محتوای تربیت دینی کثرت‌گرا
۵	۱۳۸۶	۵	۲	۸	۸	آموزش عمومی، باورهای معرفت‌شناختی دانشجویان، افت تحصیلی دانشجویان، رویکردهای یادگیری، شوراها، دانش‌آموزی، تربیت جنسی، راهنمایی پایان‌نامه، نهضت سوادآموزی

ادامه جدول ۱۴. تحلیل مقالات دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری براساس موضوع پژوهش‌های انتشاریافته

ردیف	سال	دوره	تعداد دوره	تعداد شماره	تعداد مقاله	حوزه موضوعی پژوهش‌ها
				۹	۶	نظام آموزشی، سبک‌های یادگیری، پسماند رنيسم، کتب دفاع مقدس، کارایی بیرونی شاخه فنی و حرفه‌ای، روش سنجش تکوینی
۶	۱۳۸۷	۶	۲	۱۰	۶	تربیت سیاسی در نهج‌البلاغه، راهبردهای یاددهی یادگیری، جهانی شدن و تربیت دینی، فرایند دانش‌آفرینی، رابطه هوش هیجانی با پیشرفت تحصیلی
				۱۱	۶	باورهای معرفت‌شناختی، عوامل شناختی در نهادهای آموزشی، پیشرفت تحصیلی، برنامه درسی آموزش علوم، تعهد سازمانی
۷	۱۳۸۸	۷	۲	۱۲	۶	سلامت سازمانی و فرسودگی شغلی، ارزیابی تدریس، برنامه درسی تربیت سیاسی، انگیزش تحصیلی، اندیشه فلسفی - تربیتی محمداقبر هوشیار
				۱۳	۶	انگیزش و پیشرفت تحصیلی، توانمندسازی روان‌شناختی، ارزشیابی اساتید و دانشجویان، فراشناخت، سبک یادگیری، تربیت اخلاقی
۸	۱۳۸۹	۸	۲	۱۴	۲۰	عملکرد اجتماعی، دیدگاه دانشجویان در خصوص طرح استاد مشاور، سازمان یادگیرنده، موانع مشارکت دانشجویان، تعهد سازمانی، سلامت سازمانی، رفتارهای مدیریتی و رهبری، رهبری آموزشی اسلامی، تربیت عقلانی، نقد کتب درسی معارف، مؤلفه‌های فرهنگ کار، ارتقای کیفی عناصر برنامه درسی روان‌شناسی اجتماعی، جهانی شدن، رویکرد پساساختارگرایی، پارادایم‌های تحقیق، تربیت حرفه‌ای، تربیت دینی، ویژگی‌هایی ماهیتی علم، روش‌های تربیت قرآنی (نمایش)، اخلاق جنسی
				۱۵	۱۸	آرمان مشترک، هویت شغلی، سبک‌های تفکر، مشاوره گروهی، اعتیاد به اینترنت، رضایت زناشویی، سلامت روانی، سرمایه اجتماعی، رهبری تحولی، رفتار شهروند سازمانی، مراقبت راهبردی اخلاقی، ارزشیابی پیشرفت تحصیلی، هویت زن، مؤلفه‌های امیدواری، جایگاه عقل در مثنوی مولوی، فنون مشاوره شناختی، معیارهای همسر ایدئال، جو حاکم بر روابط خواهربرادری
۹	۱۳۹۰	۹	۱	۱۶	۸	عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان، پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، تأثیر روش تدریس مهارت‌های تفکر فلسفی، سبک تعاملی معلمان، نگرش دانشجویان، خصوصیات اخلاقی دانش‌آموزان، فرهنگ کارآمدی گروهی، تغییر نگرش
۱۰	۱۳۹۱	-	-	-	-	-
				۱۷	۷	ارزیابی کیفیت اعضای هیئت علمی، سبک‌های یادگیری، ارزشیابی برنامه درسی علوم، کتابخانه‌های آموزشی، مهارت‌های مورد نیاز دانشجویان مجازی، ارزشیابی پیشرفت تحصیلی، ترویج دموکراسی در مدارس
۱۱	۱۳۹۲	۱۰	۲	۱۸	۲۴	برنامه درسی هنر، سبک یادگیری، چالش‌های آموزش عالی، تدریس دانشگاهی، برنامه درسی آموزش علوم، جو یادگیری مدرسه‌محور، دانش معلمان درباره پژوهش، مشکلات دیکته‌نویسی، ارزیابی عملکرد مدیران، توانمندسازی شغلی مربیان پرورشی، پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، برنامه معلم پژوهنده، کیفیت خدمات آموزشی، مدیریت کلاس درس، ارزیابی تطبیقی کتاب درس، تفکر انتقادی، کارآفرینی، پیشرفت تحصیلی، سازگاری اجتماعی، اضطراب یادگیری و پیشرفت تحصیلی، روش تدریس مشارکتی و پیشرفت تحصیلی، مشارکت اولیای دانش‌آموزان، آموزش مهارت‌های ارتباطی

ادامه جدول ۱۴. تحلیل مقالات دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری براساس موضوع پژوهش‌های انتشاریافته

ردیف	سال	دوره	تعداد دوره	تعداد شماره	تعداد مقاله	حوزه موضوعی پژوهش‌ها
۱۲	۱۳۹۳	۱۱	۲	۱۹	۸	برنامه درسی مهارت زندگی، عملکرد ریاضی، یادگیری الکترونیکی، رسانه‌های آموزشی، پیشرفت تحصیلی، برنامه درسی پنهان، مهارت‌های زندگی، یادگیری مبتنی بر وب
				۲۰	۸	خودکارآمدی، برنامه درسی تعلیمات اجتماعی، برنامه درسی دوزبانه، رویکردهای تدریس اعضای هیئت علمی، هوش‌های چندگانه، یادگیری الکترونیکی، یادگیری مشارکتی، فناوری اطلاعات و ارتباطات
۱۳	۱۳۹۴	۱۲	۲	۲۱	۱۵	عملکرد تحصیلی، هوش عمومی و هوش هیجانی، خلاقیت، هوش هیجانی، راهبردهای یادگیری و مطالعه، پیشرفت تحصیلی، برنامه درسی، فناوری اطلاعات و ارتباطات، روش تدریس و خلاقیت، اوقات فراغت، صلاحیت‌های حرفه‌ای، مهارت‌های اجتماعی، یادگیری ترکیبی، شهدا و ایثارگران، یادگیری الکترونیکی
				۲۲	۱۵	آموزش مبتنی بر دیالوگ، هویت، ذهنیت فلسفی، برنامه درسی، اضطراب امتحان، پیشرفت تحصیلی، برنامه درسی مجازی، کلاس‌های چندپایه، سازگاری اجتماعی و پیشرفت تحصیلی، فرایند یاددهی و یادگیری، رسانه‌های آموزشی، مهارت‌های اجتماعی، پژوهش دانشجویی، تاب‌آوری تحصیلی، جایگاه زبان
۱۴	۱۳۹۵	۱۳	۲	۲۳	۸	خودراهبری یادگیری، یادگیری الکترونیکی، سواد رایانه‌ای، رضایت و نگرش دانشجویان، رویکردهای یادگیری، سبک یادگیری، حجاب، مطالعه تطبیقی درباره علوم
				۲۴	۸	فرایندهای آموزشی و پرورشی، شاخص‌های اثربخشی آموزشی، راهبردهای فراشناختی، برنامه درسی آموزش محیط‌زیست، پیشرفت تحصیلی، اثربخشی تدریس اساتید، کیفیت نیروی انسانی، شایستگی حرفه‌ای معلمان
۱۵	۱۳۹۶	۱۴	۲	۲۵	۸	کیفیت آموزشی مدرسه، معلم اثربخش، برنامه‌ریزی دانشگاهی، مدارس استعداد درخشان، پیشرفت و عملکرد تحصیلی دانشجویان، خودکنترلی در یادگیری، فیلم و رسانه آموزشی، سازگاری دانشجویان
				۲۶	۸	اثربخشی تکالیف نوشتاری، بهزیستی تحصیلی، سلامت و تربیت بدنی، آموزش زبان انگلیسی، راهبرد یادگیری، مهارت‌های فراشناختی، کارورزی، برنامه درسی صلح‌محور، توانایی حل مسئله
۱۶	۱۳۹۷	۱۵	۲	۲۷	۸	اضطراب ریاضی، باورهای فراشناختی، انگیزش و مدرسه، سنجش مؤسسه‌های آموزش عالی، شایستگی حرفه‌ای معلمان، پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، آموزش شهروندی، برنامه درسی، فرایند یاددهی یادگیری
				۲۸	۸	راهبردهای شناختی و فراشناختی، انگیزش تحصیلی، محیط چندرسانه‌ای، سبک تدریس معلم، پیشرفت تحصیلی، سازگاری عاطفی و اجتماعی دانش‌آموزان، تحول آموزش اقتصاد، مبانی فلسفی روش تدریس
۱۷	۱۳۹۸	۱۶	۲	۲۹	۱۲	خودکارآمدی معلمان، ارزیابی دانشجویان، اشتیاق تحصیلی، ارزشیابی تحصیلی، روش تدریس، موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان، یادگیری علم و فناوری، باورهای انگیزشی دانشجویان، انگیزش دانشجویان، تدریس اثربخش معلمان، بهبود یادگیری، نقش مشاوره‌ای مدیران

ادامه جدول ۱۴. تحلیل مقالات دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری براساس موضوع پژوهش‌های انتشاریافته

ردیف	سال	دوره	تعداد دوره	تعداد شماره	تعداد مقاله	حوزه موضوعی پژوهش‌ها
				۳۰	۱۲	بهزیستی، آموزش مبتنی بر مسئله، تاب‌آوری تحصیلی، آموزش الکترونیکی، برنامه درسی آموزش مهارت‌های زندگی، روش تدریس، توسعه حرفه‌ای دانشجومعلم، عشق و اشتیاق به یادگیری، تربیت اقتصادی، کیفیت عملکرد معلمان کلاس‌های چندپایه، الگوی مدیریت کیفیت فعالیت‌های اساتید، برنامه درسی تربیت اخلاقی
۱۸	۱۳۹۹	۱۷	۲	۳۱	۱۲	عنصر گفت‌وگو در یاددهی یادگیری، روش تدریس مادام‌العمر، پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، فرهنگ یادگیری کودکان، توانمندسازی مدارس و مسئولیت جمعی معلمان، شایستگی معلمان، روش یادگیری معکوس، مؤلفه‌های شایستگی اجتماعی هیجانی، تدریس معکوس، برنامه درسی رویدادی، مشارکت در ورزش دانش‌آموزان، مؤلفه‌های اخلاق الهی
				۳۲	۱۲	دلالت‌های تربیتی، کاربری فناوری آموزشی در یادگیری، عملکرد تحصیلی، افت تحصیلی، برنامه درسی آموزش سواد رسانه‌ای، ارزیابی عملکرد معلمان، خودکارآمدی تحصیلی و انگیزش تحصیلی، نیازهای اساسی روان‌شناختی در یادگیری تحصیلی، برنامه درسی رویدادی، علل گریز از مدرسه، برنامه درسی حوزه ریاضی، کلاس مجازی
				۳۳	۱۲	پیشرفت تحصیلی، هویت، برنامه درسی کار و فناوری، یادگیری زائد، برنامه درسی، تدریس فعال، تربیت عرفانی، کارگاه‌های آموزشی، خلاقیت دانش‌آموزان، نقش مربیان پیش‌دبستانی در فرایند بازی، روش تدریس، وضعیت آموزشی پس از کرونا
۱۹	۱۴۰۰	۱۸	۲	۳۴	۱۲	روش تدریس سازنده‌گرایی، سواد انتقادی، معلمان نهضت سوادآموزی، ارزشیابی برنامه درسی زبان‌آموزی، سواد فرهنگی، یادگیری مشارکتی، جو روانی اجتماعی کلاس درس، آموزش ترکیبی، برنامه درسی فلسفه برای کودکان، فراشناخت و فراهم‌بخش، مؤلفه‌های تدریس اثربخش، اشتیاق تحصیلی
				۳۵	۱۲	خودکارآمدی تحصیلی، تربیت شهروندی، کارآفرینی سازمانی، تربیت هنری، رضایت‌مندی تحصیلی، برنامه درسی، خودکارآمدی، خودکارآمدی و انگیزه پیشرفت تحصیلی، آموزش سازمانی، پداگوژی انتقادی، راهبردهای نوشتاری، مهارت‌های زندگی
۲۰	۱۴۰۱	۱۹	۲	۳۶	۱۲	فلسفه تعلیم و تربیت، کلاس‌های چندپایه، تربیت معلم الهام‌بخش، فلسفه برای کودکان، اهمال‌کاری، بهزیستی روانی، شغل معلمی، آموزش دین و زندگی، خودکارآمدی معلمان، تعادل کار و زندگی - رضایت شغلی، شایستگی آموزشی دانشجویمان، مدیریت مشارکتی، پیشرفت تحصیلی
				۳۷	۱۲	مشاوره مدرسه، راهبردهای درک خواندن انتقادی، بهزیستی، آموزش معکوس، هوش هیجانی، محیط یادگیری الکترونیکی، آموزش کلاس‌های چندپایه، تدریس، برنامه درسی، شایستگی‌های ترکیبی معلمان، ویژگی‌های معلمان، آموزش مجازی
۲۱	۱۴۰۲	۲۰	۲	۳۸	۱۲	آموزش آنلاین، هویت اجتماعی، فلسفه برای نوجوانان، پست مدرنیسم، هویت علمی، شادکامی، آموزش مبتنی بر اینفوگرافیک، تدریس و بازآفرینی شغلی، شایستگی جهانی، صحیفه سجادیه، آموزش مجازی، شبکه شاد

ادامه جدول ۱۴. تحلیل مقالات دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری براساس موضوع پژوهش‌های انتشاریافته

ردیف	سال	دوره	تعداد دوره	تعداد شماره	تعداد مقاله	حوزه موضوعی پژوهش‌ها
۲۲	۱۴۰۳	۲۱	۲	۳۹	۱۲	مهندسی رفتار مبتنی بر وب، آموزش مجازی و برخط، برنامه درسی و برخط، برنامه درسی دوره‌های ضمن خدمت، یادگیری دانش‌آموزان، تقویت مهارت‌های شناختی، صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان، ذهن‌آگاهی و تحمل پیرشانی معلمان، سواد مالی، آموزش ترکیبی، برنامه درسی تلفیقی، آموزش اثربخشی، کلاس و تدریس معکوس
				۴۰	۱۲	اوتیسم، شایستگی اعضای هیئت علمی، رشد اخلاقی، رضایت شغلی معلمان، معلم پژوهنده، اخلاق علمی، سبک تدریس معلمان، هیجانات تدریس، طراحی معماری آموزش شناختی، آموزش هنر، آموزش و یادگیری دروس معارف، اهمال‌کاری تحصیلی
مجموع						۳۹۹
						۳۹۹

جدول ۱۵. تحلیل مقالات دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری براساس موضوع پژوهش‌ها

محور موضوعی	برخی از زیرمجموعه‌ها	فراوانی	درصد فراوانی
برنامه درسی و آموزش	برنامه درسی تلفیقی، آموزش دینی، هنر، مهارت‌های زندگی، تربیت سیاسی، کار و فناوری، پنهان، دوزبانه، برنامه درسی صلح‌محور، رویکردی، ارزشیابی برنامه درسی	۸۸	۲۲/۰۶
تدریس و یادگیری	روش‌های تدریس نوین، تدریس معکوس، مبتنی بر دیالوگ، مشارکتی، نظریات یادگیری، راهبردهای یاددهی - یادگیری، سبک‌های یادگیری، خلاقیت، مادام‌العمر، نقش معلم	۵۲	۱۳/۰۳
ارزشیابی و پیشرفت تحصیلی	ارزشیابی تکوینی، دروس، برنامه درسی علوم، ارزیابی اساتید و دانشجویان، ارزیابی تحصیلی، پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و دانشجویان، افت تحصیلی، اضطراب امتحان، تاب‌آوری تحصیلی	۴۷	۱۱/۷۸
مهارت‌های اجتماعی، روانی و عاطفی	مهارت‌های اجتماعی، ارتباطی، رشد اجتماعی، تحمل ابهام، سلامت روانی، مدیریت زمان، مهارت‌های زندگی، سازگاری اجتماعی، اضطراب یادگیری	۴۳	۱۰/۷۸
مدیریت و رهبری آموزشی	اثربخشی مدیریت مدارس، عملکرد مدیران، سازمان یادگیرنده، نقش مشاوره‌ای مدیران، رفتارهای مدیریتی، رهبری آموزشی اسلامی، کیفیت خدمات آموزشی، مدیریت مشارکتی، کارکردهای مدارس	۳۸	۹/۵۲
فلسفه و جامعه‌شناسی آموزش	پست‌مدرنیسم و آموزش، پارادایم‌های تحقیق، مبانی فلسفی روش تدریس، اندیشه فلسفی تربیتی، فلسفه برای کودکان و نوجوانان، جامعه‌شناسی آموزش و جهانی شدن	۳۰	۷/۵۲
تربیت اخلاقی و دینی	تربیت دینی و اخلاقی، آسیب‌شناسی تربیت دینی، برنامه درسی تربیت اخلاقی، روش‌های تربیت قرآنی، تربیت شهروندی، اخلاق جنسی و تربیت عرفانی	۳۳	۸/۲۷
توسعه حرفه‌ای معلمان و دانشجویان	توانمندسازی معلمان، توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان، صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان، شایستگی آموزشی دانشجویان، تدریس دانشگاهی، تربیت معلم الهام‌بخش	۴۰	۱۰/۰۳
فناوری آموزشی و آموزش مجازی	یادگیری الکترونیکی، آموزش مجازی، فناوری اطلاعات و ارتباطات، آموزش ترکیبی، نقش رسانه‌های آموزشی، سواد رایانه‌ای	۲۸	۷/۰۲
مجموع		۳۹۹	۱۰۰

یافته‌های مندرج در جدول ۱۵ نشان می‌دهد که بیشترین تمرکز بر برنامه درسی و آموزش بوده است که ۸۸ پژوهش با ۲۲/۰۶ درصد از کل را در بر می‌گیرد. این حوزه موضوعاتی مانند برنامه درسی تلفیقی، آموزش دینی، مهارت‌های زندگی، فلسفه برای کودکان و ارزشیابی برنامه درسی را شامل می‌شود و دارای بیشترین میزان پژوهش است. پس از آن، تدریس و یادگیری با ۵۲ پژوهش و ۱۳/۰۳ درصد در جایگاه دوم قرار دارد که بر روش‌های تدریس نوین، سبک‌های یادگیری، خلاقیت و نقش معلم تمرکز دارد. ارزشیابی و پیشرفت تحصیلی نیز با ۴۷ پژوهش و ۱۱/۷۸ درصد، سهم درخور توجهی داشته که شامل ارزشیابی دروس، پیشرفت تحصیلی، اضطراب امتحان و تاب‌آوری تحصیلی است. مهارت‌های اجتماعی، روانی و عاطفی با ۴۳ پژوهش و ۱۰/۷۸ درصد و مدیریت و رهبری آموزشی با ۳۸ پژوهش و ۹/۵۲ درصد، از دیگر حوزه‌های پررنگ پژوهشی هستند. حوزه تربیت اخلاقی و دینی نیز با ۳۳ پژوهش و ۸/۲۷ درصد، بر موضوعاتی

همچون تربیت دینی، اخلاقی و شهروندی تأکید دارد. فلسفه و جامعه‌شناسی آموزش با ۳۰ پژوهش و ۷/۵۲ درصد رویکردهای نظری در تعلیم و تربیت را بررسی کرده است. در حوزه توسعه حرفه‌ای معلمان و دانشجویان، ۴۰ پژوهش با ۱۰/۰۳ درصد انجام شده که به مباحثی مانند توانمندسازی معلمان و توسعه حرفه‌ای دانشجویان معلمان پرداخته است. در نهایت، فناوری آموزشی و آموزش مجازی با ۲۸ پژوهش و ۷/۰۲ درصد، کمترین میزان پژوهش را داشته است و به موضوعاتی چون یادگیری الکترونیکی، فناوری اطلاعات و آموزش ترکیبی اختصاص دارد. بنابراین برنامه درسی و آموزش دارای بیشترین پژوهش با ۸۸ مورد و فناوری آموزشی و آموزش مجازی دارای کمترین پژوهش با ۲۸ مورد در این بررسی هستند. این توزیع نشان می‌دهد که توجه پژوهشگران عمدتاً به مباحث بنیادی برنامه درسی و روش‌های آموزشی بوده و فناوری آموزشی به نسبت کمتر بررسی شده است.

جدول ۱۶. تحلیل مقالات دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری براساس ابرواژگان

ردیف	ابرواژگان	فراوانی	درصد فراوانی	ردیف	ابرواژگان	فراوانی	درصد فراوانی
۱	رشته تحصیلی	۳	۰/۸۴۹	۳۷	خودکارآمدی	۳	۰/۸۴۹
۲	یادگیری مشاهده‌ای	۳	۰/۸۴۹	۳۸	کتاب درسی	۴	۱/۱۳۳
۳	رسانه‌های آموزشی	۲	۰/۵۶۶	۳۹	مقطع ابتدایی	۳	۰/۸۴۹
۴	دوره راهنمایی تحصیلی	۳	۰/۸۴۹	۴۰	پائولو فریره	۲	۰/۵۶۶
۵	یادگیری خودراهبر	۴	۱/۱۳۳	۴۱	آموزش عالی	۷	۱/۹۸۳
۶	سازگاری اجتماعی	۳	۰/۸۴۹	۴۲	تعلیم و تربیت	۵	۱/۴۱۶
۷	پساکرونا	۳	۰/۸۴۹	۴۳	فراتحلیل	۳	۰/۸۴۹
۸	معلم پژوهنده	۳	۰/۸۴۹	۴۴	تحلیل محتوا	۱۲	۳/۳۹۹
۹	دانشگاه شاهد	۴	۱/۱۳۳	۴۵	آموزش و پرورش	۸	۲/۲۶۶
۱۰	تعهد سازمانی	۴	۱/۱۳۳	۴۶	معرفت‌شناسی	۳	۰/۸۴۹
۱۱	مدرنیسم	۲	۰/۵۶۶	۴۷	سازنده‌گرایی	۳	۰/۸۴۹
۱۲	آموزش مجازی	۴	۱/۱۳۳	۴۸	آموزش ریاضی	۳	۰/۸۴۹
۱۳	تفکر انتقادی	۴	۱/۱۳۳	۴۹	مهارت‌های اجتماعی	۴	۱/۱۳۳
۱۴	چالش‌ها	۴	۱/۱۳۳	۵۰	جنسیت	۵	۱/۴۱۶

ادامه جدول ۱۶. تحلیل مقالات دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری براساس ابرواژگان

ردیف	ابرواژگان	فراوانی	درصد فراوانی	ردیف	ابرواژگان	فراوانی	درصد فراوانی
۱۵	اصول تربیت	۳	۰/۸۴۹	۵۱	تربیت معلم	۴	۱/۱۳۳
۱۶	دورهٔ متوسطه	۶	۱/۶۹۹	۵۱	خودکارآمدی تحصیلی	۴	۱/۱۳۳
۱۷	ارزشیابی	۵	۱/۴۱۶	۵۲	توانمندسازی	۳	۰/۸۴۹
۱۸	سبک‌های یادگیری	۴	۱/۱۳۳	۵۳	آموزش علوم	۳	۰/۸۴۹
۱۹	سرمایهٔ اجتماعی	۳	۰/۸۴۹	۵۴	تربیت جنسی	۳	۰/۸۴۹
۲۰	هوش هیجانی	۴	۱/۱۳۳	۵۵	عزت نفس	۳	۰/۸۴۹
۲۱	تدریس اثربخش	۳	۰/۸۴۹	۵۶	افت تحصیلی	۳	۰/۸۴۹
۲۲	الگو	۵	۱/۴۱۶	۵۷	عملکرد تحصیلی	۸	۲/۲۶۶
۲۳	دانش آموزان	۱۰	۲/۸۳۲	۵۸	دورهٔ راهنمایی	۳	۰/۸۴۹
۲۴	نگرش	۷	۱/۹۸۳	۵۹	پیشرفت تحصیلی	۲۵	۷/۰۸۲
۲۵	معلمان	۱۲	۳/۳۹۹	۶۰	خلاقیت	۳	۰/۸۴۹
۲۶	برنامهٔ درسی	۲۰	۵/۶۶۵	۶۱	پدیدارشناسی	۵	۱/۴۱۶
۲۷	روش‌های تربیت	۳	۰/۸۴۹	۶۲	مدارس	۳	۰/۸۴۹
۲۸	دورهٔ ابتدایی	۱۹	۵/۳۸۲	۶۳	دانشگاه	۵	۱/۴۱۶
۲۹	دیالکتیک	۲	۰/۵۶۶	۶۴	انگیزش تحصیلی	۵	۱/۴۱۶
۳۰	راهکار	۳	۰/۸۴۹	۶۵	یادگیری الکترونیکی	۳	۰/۸۴۹
۳۱	فراشناخت	۳	۰/۸۴۹	۶۶	آموزش	۵	۱/۴۱۶
۳۲	ویژگی‌های شخصیتی	۴	۱/۱۳۳	۶۷	روش تدریس	۵	۱/۴۱۶
۳۳	جهانی شدن	۳	۰/۸۴۹	۶۸	دانشجو	۸	۲/۲۶۶
۳۴	اشتیاق تحصیلی	۴	۱/۱۳۳	۶۹	درگیری تحصیلی	۳	۰/۸۴۹
۳۵	مبانی تربیت	۴	۱/۱۳۳	۷۰	رضایت شغلی	۴	۱/۱۳۳
۳۶	اصفهان	۴	۱/۱۳۳	۷۱	واژگان و عناوین مشابه و تکرار	۴۹	۱۲/۲۸
مجموع کل							
		۳۹۹	۱۰۰				

تصوب شماره ۱. ام‌واژگان استفاده‌شده در مقالات منتشر شده

بحث و نتیجه گیری

این پژوهش با هدف بررسی وضعیت روندی، جمعیت‌شناختی، موضوعی و روش‌شناختی پژوهش‌های منتشرشده در دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری از سال ۱۳۸۳ تا ۱۴۰۳ انجام شده است. در پاسخ به سؤال اول پژوهش مبنی بر اینکه «وضعیت روندی انتشار (سال، شمارگان، فراوانی مقالات در دوره و سال) مقالات علمی — پژوهشی دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری از سال ۱۳۸۲ تا ۱۴۰۳ چگونه است؟»، یافته‌های پژوهش بیانگر این است که در مجموع در دو دهه انتشار دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری، ۲۱ دوره و ۴۰ شماره و ۳۹۹ مقاله به چاپ رسیده است. کمترین فراوانی مقالات چاپ‌شده مربوط به سال ۱۳۸۲ با ۶ فراوانی مقاله و ۱/۵۰۳ درصد فراوانی و بیشترین فراوانی مربوط به سال ۱۳۸۹ با ۳۸ فراوانی و ۹/۵۲۳ درصد فراوانی بوده است. یافته‌های پژوهش نشان‌دهنده افزایش درخور توجه تعداد مقالات در برخی سال‌ها (مانند سال ۱۳۸۹) و کاهش در سال‌های ابتدایی انتشار دوفصلنامه است. این روند ممکن است به دلیل ارتقای کیفیت و اهمیت دوفصلنامه در این سال‌ها باشد. برای پژوهشگران و نویسندگان، این اطلاعات می‌تواند به تحلیل روند توسعه علمی در حوزه‌های مختلف آموزش، کمک کند.

در پاسخ به سؤال دوم پژوهش دربارهٔ اینکه «وضعیت جمعیت‌شناختی (جنسیت، میزان مشارکت، وابستگی سازمانی، مرتبهٔ علمی، سطح مدرک تحصیلی

نویسندگان) مقالات علمی — پژوهشی دوفصلنامه پژوهش های آموزش و یادگیری از سال ۱۳۸۲ تا ۱۴۰۳ چگونه بوده است؟»، می توان گفت درمجموع ۱۰۲۴ نفر در چاپ این مقالات مشارکت داشته اند. مشارکت مردان در دوفصلنامه به میزان ۷۱۵ مقاله و ۶۸/۸۲۴ درصد فراوانی و مشارکت زنان ۳۰۹ فراوانی و ۳۰/۱۷۶ درصد فراوانی بوده است. نتایج نشان می دهد که فعالیت مردان در انتشار مقالات مشهودتر بوده است. همچنین تحلیل مقالات دوفصلنامه پژوهش های آموزش و یادگیری براساس میزان مشارکت نویسندگان نشان می دهد که از مجموع ۳۹۹ مقاله منتشرشده در دوفصلنامه، تعداد ۶۴ مقاله به شکل انفرادی چاپ شده اند که ۱۶/۰۴۰ درصد را به خود اختصاص داده اند و تعداد ۳۳۵ مقاله به میزان ۸۳/۹۶۰ درصد نیز به شکل گروهی کار شده اند. درباره توزیع فراوانی نویسندگان براساس وابستگی سازمانی، یافته ها بیانگر آن بود که در بازه بررسی شده، بیشترین تعداد نویسنده با ۷۲۹ نفر مربوط به دانشگاه های دولتی است که سهمی معادل ۷۱/۱۹ درصد از کل مشارکت ها را به خود اختصاص داده اند. پس از آن، دانشگاه آزاد اسلامی با ۱۱۰ نفر و سهم ۱۰/۷۴ درصد، در جایگاه دوم قرار دارد. سایر مؤسسات شامل نهادهای پژوهشی، خصوصی و عمومی غیردولتی با ۶۵ نفر و سهم ۶/۳۴ درصد، دانشگاه فرهنگیان و تربیت معلم با ۶۰ نفر و سهم ۵/۸۵ درصد و دانشگاه پیام نور با ۵۴ نفر و سهم ۵/۲۷ درصد، در رتبه های بعدی قرار دارند. در نهایت، کمترین میزان مشارکت متعلق به مؤسسات غیرانتفاعی

است که فقط با ۶ نویسنده و سهم ۰/۵۸ درصد، نقش بسیار محدودی در تولید مقالات داشته‌اند. درباره مرتبه علمی نویسندگان، یافته‌ها مبین این است که بیشترین تعداد نویسنده مربوط به مرتبه «سایر» است با ۳۹۵ نفر و سهم ۳۸/۵۷۴ درصد که نشان‌دهنده حضور گسترده افرادی خارج از چهارچوب مراتب رسمی دانشگاهی یا بدون ذکر دقیق مرتبه علمی است. پس از آن، استادیاران با ۳۳۷ نفر و سهم ۳۲/۹۱۰ درصد و دانشیاران با ۱۹۶ نفر و سهم ۱۹/۱۴ درصد، در جایگاه‌های بعدی قرار دارند. رتبه علمی استاد با ۷۶ نفر و سهم ۷/۴۲۱ درصد، نقش درخور توجهی داشته است، درحالی‌که کمترین تعداد نویسنده مربوط به مرتبه مربی با تنها ۲۰ نفر و سهم ۱/۹۵۳ درصد است. همچنین بررسی یافته‌ها درباره سطح مدرک تحصیلی نویسندگان نشان‌دهنده آن بود که از میان ۱۰۲۴ نویسنده مشارکت‌کننده، بیشترین فراوانی مربوط به نویسندگانی با مدرک دکتری است که با ۶۵۸ نفر، سهم ۶۴/۲۵۷ درصد از کل نویسندگان را به خود اختصاص داده‌اند. پس از آن، نویسندگان دارای مدرک کارشناسی ارشد با ۱۹۷ نفر و سهم ۱۹/۲۳۸ درصد قرار دارند. دانشجویان دکتری نیز با ۱۲۲ نفر و سهم ۱۱/۹۱۴ درصد، نقش فعالی در نگارش مقالات داشته‌اند. همچنین ۴۲ نفر از نویسندگان دانشجوی کارشناسی ارشد بوده‌اند که سهمی معادل ۴/۱۰۱ درصد را تشکیل می‌دهند. تعداد نویسندگان دارای مدرک کارشناسی فقط ۵ نفر و سهم آن‌ها ۰/۴۸۸ درصد بوده است. کمترین مشارکت مربوط به دانشجویان کارشناسی است که هیچ موردی از مشارکت آن‌ها در میان مقالات ثبت نشده است. در مقایسه یافته‌های پژوهش با یافته‌های سایر پژوهشگران مورد اشاره، تأکید بر نیاز به توجه به مسائل جغرافیایی و فرهنگی در پژوهش‌های بین‌المللی، همان‌طور که در یافته‌های دیگر پژوهشگران [۲۶] آمده، یکی از نکات مهم است که باید در تولید علم بیشتر به آن توجه شود. مشارکت نویسندگان در مقالات نیز یکی از ویژگی‌های برجسته است که در بسیاری از این پژوهش‌ها مشاهده می‌شود. به‌طور خاص، پژوهشگران

با تحصیلات عالی، به‌ویژه دکتری و استادیار، در اغلب مقالات حضور دارند. این امر نشان‌دهنده اهمیت همکاری‌های علمی و مشارکت گروهی در انجام پژوهش‌های معتبر است. همچنین در برخی از پژوهش‌ها [۲۳]، مقالات انفرادی با موضوعات خاص جایگاه خود را حفظ کرده‌اند. در تبیین یافته‌های پژوهش می‌توان گفت در بخش جنسیت پژوهشگران، تعداد نویسندگان مرد بیشتر از زنان است که نشان‌دهنده نبود توازن جنسیتی در این حوزه علمی است. این روند مشابه بسیاری از پژوهش‌های دیگر است که در آن‌ها مردان بیشتر در پژوهش‌ها مشارکت داشته‌اند. این تفاوت جنسیتی می‌تواند نشانه‌ای از موانع ساختاری یا فرهنگی باشد که مانع مشارکت بیشتر زنان در تولید علم می‌شود. این موضوع به توجه بیشتر به مسائل عدالت جنسیتی در حمایت از پژوهشگران زن نیاز دارد. در مؤلفه مشارکت می‌توان تبیین کرد که نتایج نشان‌دهنده گرایش غالب به همکاری‌های گروهی در تولید علم است که می‌تواند به چندین دلیل باشد:

- ✓ پروژه‌های علمی و پژوهشی در حوزه‌های آموزشی پیچیده هستند و به تخصص‌های مختلف نیاز دارند.
- ✓ پژوهش‌های گروهی معمولاً از نظر علمی و شفافیت بیشتر قابل قبول هستند.
- ✓ مشارکت گروهی می‌تواند به دلیل تبادل نظر و ایده‌های متنوع در تیم‌های تحقیقاتی، کیفیت بهتری داشته باشد.

البته مقالات انفرادی ممکن است نشان‌دهنده پژوهش‌های خاص با تمرکز بر موضوعات خاص باشد که پژوهشگر فردی به‌طور مستقل روی آن‌ها کار می‌کند. یکی از نکات درخور توجه در مشارکت‌های پژوهشی، وابستگی سازمانی نویسندگان است. بیشترین مشارکت‌ها متعلق به دانشگاه‌های دولتی است که این امر نشان‌دهنده تمرکز بیشتر پژوهش‌ها در این مؤسسات است. دانشگاه آزاد اسلامی، نهادهای پژوهشی و سایر سازمان‌های دولتی و غیردولتی نیز نقش زیادی در تولید مقالات داشته‌اند. این وضعیت می‌تواند نشانه‌ای از

پژوهش‌های مختلف برمی‌آید، تنوع زیاد روش‌های پژوهش است که در بسیاری از پژوهش‌ها از روش‌های کیفی و توصیفی - تحلیلی برای تحلیل داده‌ها استفاده شده است. این امر نشان‌دهنده رشد روزافزون رویکردهای کیفی در تحلیل مسائل پیچیده آموزشی و اجتماعی است. پژوهش‌های متنوعی [۲۰] و [۲۱] که انجام شده‌اند، بر این نکته تأکید دارند که استفاده از روش‌های توصیفی و تحلیلی به درک عمیق‌تر مسائل مختلف کمک زیادی می‌کند. یافته‌های پژوهش همچنین با نتایج برخی پژوهش‌ها [۲۸] و [۲۹] همخوانی دارد که روش‌های تحلیلی چندبعدی و استفاده از روش‌های کیفی و ترکیبی را در پژوهش‌های خود مطرح کرده‌اند. این امر در نهایت با پژوهش‌هایی [۳۰] که روندهای موضوعی در تحقیقات آموزش معلمان زبان انگلیسی را بررسی کرده‌اند، همخوانی دارد.

در پاسخ به سؤال چهارم پژوهش مبنی بر اینکه «وضعیت موضوعی (عناوین، حوزه‌های موضوعی و ابرواژگان) مقالات علمی - پژوهشی دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری از سال ۱۳۸۲ تا ۱۴۰۳ چگونه بوده است؟»، بررسی موضوعی مقالات نشان می‌دهد که بیشترین سهم پژوهش‌ها به حوزه برنامه درسی و آموزش اختصاص دارد که با ۸۸ عنوان، معادل ۲۲/۰۶ درصد از کل مطالعات را شامل می‌شود. این حوزه طیف متنوعی از موضوعات مانند برنامه درسی تلفیقی، آموزش دینی، مهارت‌های زندگی و ارزشیابی برنامه درسی را در بر می‌گیرد. پس از آن، تدریس و یادگیری با ۵۲ عنوان و سهم ۱۳/۰۳ درصد، در جایگاه دوم قرار دارد و بر روش‌های نوین تدریس و سبک‌های یادگیری متمرکز است. سومین حوزه پرتکرار، ارزشیابی و پیشرفت تحصیلی است که با ۴۷ مقاله و سهم ۱۱/۷۸ درصد، به تحلیل عملکرد تحصیلی، اضطراب امتحان و تاب‌آوری می‌پردازد. مهارت‌های اجتماعی، روانی و عاطفی با ۴۳ عنوان و سهم ۱۰/۷۸ درصد و مدیریت و رهبری آموزشی با ۳۸ عنوان و سهم ۹/۵۲ درصد نیز جایگاه درخور توجهی دارند. تربیت

زیرساخت‌های قوی پژوهشی و منابع مالی و علمی در این مؤسسات باشد که امکان حمایت از پروژه‌های علمی را فراهم می‌کند. در خصوص مرتبه علمی نویسندگان می‌توان گفت پژوهشگران با مرتبه علمی بالاتر و تجربه بیشتر در پژوهش‌ها مشارکت بیشتری دارند. این امر طبیعی است؛ چراکه استادیاران و دانشیاران معمولاً مسئولیت‌های بیشتری در زمینه تدریس و پژوهش دارند و در تولید علم فعال‌تر هستند. در خصوص مدرک تحصیلی نویسندگان، درصد درخور توجهی از نویسندگان با مدرک دکتری در این مقالات حضور دارند که نشان‌دهنده تمرکز پژوهش‌های علمی در این حوزه بر پژوهشگران با تحصیلات عالی است. همان‌طور که مطرح شد، این امر با نتایج برخی پژوهش‌ها [۲۶] همخوانی دارد.

در پاسخ به سؤال سوم پژوهش مبنی بر اینکه «وضعیت روش‌شناختی مقالات علمی - پژوهشی دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری از سال ۱۳۸۲ تا ۱۴۰۳ چگونه بوده است؟»، یافته‌های پژوهش بیانگر آن است که بیشترین فراوانی مربوط به رویکرد کمی است که شامل روش‌هایی مانند پیمایشی، هم بستگی، علی - مقایسه‌ای، تجربی، شبه تجربی و تحلیل محتوای کمی بوده و با ۲۷۰ مقاله، سهم ۶۷/۶۶۹ درصد را به خود اختصاص داده است. پس از آن، رویکرد کیفی با ۱۱۳ مقاله و سهم ۲۸/۳۲۰ درصد قرار دارد که از روش‌هایی چون مطالعه موردی، تطبیقی، قوم‌نگاری، تحلیل محتوای کیفی، پدیدارشناسی، سنتز پژوهی، تحلیل مضمون، زیست‌نگاری و مرور نظام‌مند بهره برده است. در نهایت، کمترین میزان استفاده مربوط به رویکرد ترکیبی است که فقط در ۱۶ مقاله، معادل ۴/۰۱۰ درصد، به کار رفته و بیشتر شامل روش‌های اکتشافی و درهم‌تنیده بوده است. در بررسی مقایسه‌ای یافته‌های پژوهش با یافته‌های دیگر پژوهشگران می‌توان نتیجه‌گیری‌های مهمی را در زمینه روش‌شناسی و گرایش‌های پژوهشی در حوزه‌های مختلف آموزش و علوم اجتماعی ارائه داد. نخستین نکته‌ای که از مقایسه

اخلاقی و دینی، فلسفه و جامعه‌شناسی آموزش و توسعه حرفه‌ای معلمان و دانشجومعلمان نیز هریک سهمی بین ۷ تا ۱۰ درصد از کل پژوهش‌ها را به خود اختصاص داده‌اند. در مقابل، فناوری آموزشی و آموزش مجازی با تنها ۲۸ پژوهش و سهم ۷/۰۲ درصد، کمترین میزان توجه را به خود جلب کرده‌اند. به‌طورکلی می‌توان گفت تمرکز اصلی مطالعات در دوفصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری بر حوزه‌های سنتی و بنیادین آموزش بوده است، درحالی‌که حوزه‌های نوظهوری مانند فناوری آموزشی هنوز جایگاه شایسته‌ای در پژوهش‌های این دوره نیافته‌اند. در یافته‌های پژوهش حاضر، بر بررسی تطبیقی برنامه‌های درسی فناوری در نظام‌های مختلف آموزشی تأکید می‌شود که در مقایسه با پژوهش‌های پیشین، مانند آنچه در پژوهش‌های [۲۱] و [۲۲] آمده، نشان‌دهنده تطابق در انتخاب موضوع است. این پژوهش‌ها نیز به بررسی و تحلیل برنامه‌های درسی و رویکردهای مختلف در کشورهای مختلف پرداخته‌اند. بنابراین تمرکز پژوهش حاضر بر آموزش فناوری در مقایسه با سایر پژوهش‌ها از این جهت همسویی دارد. همچنین تحلیل ابرواژگان به‌کاررفته در ۳۹۹ عنوان مقاله نشان می‌دهد عبارت «پیشرفت تحصیلی» با ۲۵ بار تکرار و سهم ۷/۰۸۲ درصد، بیشترین فراوانی را داشته و به‌عنوان پرکاربردترین مفهوم مطرح شده است. در رتبه‌های بعدی، واژه‌های «برنامه درسی» با ۲۰ مورد و سهم ۵/۶۶۵ درصد و «دوره ابتدایی» با ۱۹ مورد و سهم ۵/۳۸۲ درصد قرار دارند. همچنین مفاهیمی چون «معلمان» و «تحلیل محتوا»، هریک با ۱۲ تکرار و سهم ۳/۳۹۹ درصد، در میان واژگان پرتکرار جای دارند. سایر کلیدواژه‌های پرکاربرد شامل «دانش آموزان»، «دانشگاه»، «دانشجو»، «آموزش و پرورش» و «عملکرد تحصیلی» هستند که حضور آن‌ها نشان‌دهنده تمرکز مطالعات بر ابعاد مختلف نظام آموزشی و کنشگران اصلی آن است. در مقابل، برخی مفاهیم مانند «رسانه‌های آموزشی»، «دیالکتیک»، «پائولو فریره» و موارد مشابه فقط دو بار تکرار شده‌اند و هریک سهمی معادل ۰/۵۶۶ درصد

دارند. این پراکندگی نشان می‌دهد در کنار تمرکز بر برخی مفاهیم پرتکرار، تنوع واژگانی درخور توجهی در حوزه‌های موضوعی پژوهش‌ها وجود دارد که می‌تواند بازتاب‌دهنده گستره مفهومی و نگاه‌های متنوع در مطالعات آموزشی باشد. می‌توان گفت گرایش‌های موضوعی نیز به‌طور چشمگیری در این پژوهش‌ها متفاوت‌اند. به‌ویژه در برخی تحقیقات مانند پژوهش‌های [۲۲] و [۲۴]، توجه ویژه‌ای به آموزش عالی، علوم سیاسی و سواد رسانه‌ای معطوف شده است. به‌طورکلی، این پژوهش‌ها نشان‌دهنده روند روبه‌رشد تنوع روش‌شناسی‌ها و توجه به مسائل جهانی در تحقیقات علمی است. لازم است که پژوهشگران در آینده نیز بر این روندها توجه کنند تا بتوانند درک بهتری از مسائل آموزشی و اجتماعی ارائه دهند و سهم بیشتری از تحقیقات علمی جهانی داشته باشند. درنهایت، می‌توان اضافه کرد که یافته‌های پژوهش حاضر همسویی زیادی با پژوهش‌های پیشین در خصوص انتخاب روش‌های تحقیق، ابزارها و موضوعات پژوهشی دارند. درعین حال، تمرکز خاص این پژوهش بر آموزش فناوری و استفاده از تحلیل‌های تطبیقی به‌عنوان رویکردی نوآورانه و تخصصی در این حوزه متمایز از پژوهش‌های پیشین است. این امر می‌تواند به غنای علمی این حوزه کمک کند و به‌ویژه در مقایسه با پژوهش‌های پیشین که به حوزه‌های عمومی‌تر پرداخته‌اند، نقطه قوتی محسوب شود. براساس یافته‌های پژوهش، موارد زیر پیشنهاد می‌شود:

۱. تقویت مشارکت زنان در پژوهش‌های آموزشی: براساس یافته‌ها، تعداد مشارکت زنان در مقالات کم است. لازم است که سیاست‌ها و برنامه‌های تشویقی برای افزایش مشارکت زنان در پژوهش‌های علمی و تولید مقالات آموزشی اتخاذ شود. ایجاد فرصت‌های برابر و حمایت از پژوهشگران زن می‌تواند به ارتقای مشارکت آن‌ها در این حوزه کمک کند.
۲. توجه به رویکردهای نوین تحقیقاتی: بیشتر مقالات از روش‌های کمی استفاده کرده‌اند، ازاین‌رو ضروری

2. Gülmez D, Yavuz M. The evaluation of the articles related with educational leadership and administration published in 2012 in terms of aim and method. *Elem Educ Online*. 2016; 15(2): 318-329.
3. Yılmaz K, Altınkurt Y. An examination of articles published on preschool education in Turkey. *Educ Sci Theory Pract*. 2012; Special Issue: 3227-41.
4. Göktaş Y, Hasançebi F, Varışoğlu B, Akçay A, Bayrak N, Baran M, Sözbilir M. Trends in educational research in Turkey: A content analysis. *Educ Sci Theory Pract*. 2012; 12(1): 443-460.
5. Gülbahar Y, Alper A. A content analysis of the studies in instructional technologies area. *Ankara Univ J Fac Educ Sci*. 2009; 42(2): 93-111.
6. Marusic M, Marusic A. The purpose of scientific journals: small is important. *J Tehran Univ Heart Cent*. 2009; 4: 143-147.
7. Yıldız NG, Melekoğlu MA, Paftalı AT. Special education research in Turkey. *Elem Educ Online*. 2016; 15(4): 1076-1089.
8. Uzbay, T. Bilimsel araştırma etiği. In: Yılmaz O, editor. *Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık*. Hazar Matbaacılık. 2013; 19-26.
9. Karagöz B, Koç Ardıç İ. Bibliometric analysis of the articles published in journal of mother tongue education. *J Mother Tongue Educ*. 2019; 7(2): 419-435.
۱۰. علی‌بیک محمد رضا، باقری زینب، محقق نیلوفر، حقانی حمید. بررسی روش‌شناسی مقالات نمایه‌شده دانشگاه علوم پزشکی تهران در پاب‌مد: ۲۰۱۲. پی‌آورد سلامت، ۱۳۹۴؛ ۹(۲): ۱۶۲-۱۷۹.
<http://payavard.tums.ac.ir/article-5710-1-fa.html>
11. Downe-Wamboldt, B. Content analysis: Method, applications, and issues. *Health Care Women Int*. 1992; 13(3): 313-321.
<https://doi.org/10.1080/07399339209516006>
12. Cohen L, Manion L, Morrison K. *Research Methods in Education*. Tyler & Francis e-Library; 2005.
- است که پژوهشگران به سمت استفاده از روش‌های کیفی و ترکیبی حرکت کنند تا بتوانند ابعاد پیچیده تر مسائل آموزشی و یادگیری را بررسی کنند. بهره‌برداری از روش‌های ترکیبی می‌تواند به تحلیل جامع تر مسائل آموزشی کمک کند.
۳. گسترش پژوهش‌های مرتبط با فناوری آموزشی: با توجه به اینکه حوزه فناوری آموزشی هنوز جایگاه کمتری در این پژوهش‌ها دارد، توصیه می‌شود که پژوهشگران در آینده بر موضوعات مرتبط با فناوری‌های نوین، مانند آموزش مجازی و استفاده از ابزارهای دیجیتال در فرایند یادگیری، متمرکز شوند.
۴. افزایش تنوع موضوعات پژوهشی: پژوهشگران باید به گسترش دامنه موضوعات خود توجه بیشتری داشته باشند و علاوه بر حوزه‌های سنتی، به موضوعات نوظهور مانند سواد رسانه‌ای، یادگیری مبتنی بر فناوری و چالش‌های نوین آموزشی بپردازند.
۵. تحلیل تطبیقی بیشتر در مقیاس‌های بین‌المللی: پژوهش‌های تطبیقی بین‌المللی، مانند تحلیل‌های تطبیقی مجلات تخصصی در نظام‌های آموزشی مختلف، می‌تواند به درک بهتر تفاوت‌ها و شباهت‌ها در نظام‌های آموزشی کمک کند. این امر می‌تواند باعث بهبود برنامه‌های درسی و بهینه‌سازی رویکردهای آموزشی شود.
۶. اهمیت پژوهش‌های گروهی: تمرکز بر پژوهش‌های گروهی و همکاری‌های بین‌دانشگاهی می‌تواند باعث ارتقای کیفیت علمی در حوزه‌های آموزشی شود. پژوهش‌های گروهی قادر به بررسی مسائل پیچیده تر با توجه به ابعاد مختلف هستند و می‌توانند به نتایج دقیق تر و کاربردی تر منتهی شوند.

منابع

1. Yılmaz Gören Ş, Yalın NY. Examination of research and publication ethics policies of national nursing journals on journal websites. *Turkish J Bioethics*. 2015; 2(2): 137-154.

- حوزه آموزش عالی ایران (مورد مطالعه: مقاله‌های فصلنامه «نامه آموزش عالی»). نامه آموزش عالی، ۱۳۹۸؛ ۱۲(۴۷): ۱۵۷-۱۲۷.
https://journal.sanjesh.org/article_37144.html
۲۱. آخوندی، عباس. تحلیل محتوای مقالات فصلنامه راهبرد. فصلنامه علمی راهبرد، ۱۳۹۸؛ ۲۸(۲): ۱۹۶-۱۶۷.
۲۲. جهان، جواد. تحلیل پژوهش‌های منتشرشده در دوفصلنامه پژوهش و نگارش کتب دانشگاهی از سال ۱۳۷۵ تا ۱۳۹۶. پژوهش و نگارش کتب دانشگاهی، ۱۳۹۷؛ ۲۲(۴۳): ۵۵-۸۹.
<https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.26767503.1397.22.4.3.4.2>
۲۳. علیپور شیوا، بابایی منقاری محمدمهدی، عباسی محمد، داودی حسین. تحلیل محتوایی و استنادی مقالات فصلنامه روان‌شناسی تربیتی دانشگاه علامه طباطبائی. فصلنامه روان‌شناسی تربیتی، ۱۳۹۷؛ ۱۴(۴۹): ۱۱۷-۱۱۶. doi: 10.22054/jep.2019.12083.143685
۲۴. میرزایی، عبدالله. تحلیل محتوای مقالات ۳۰ شماره نخست دوفصلنامه علمی - پژوهشی گلجام. نشریه علمی گلجام، ۱۳۹۷؛ ۱۴(۳۳): ۱۶۳-۱۸۱.
<http://goljaam.icsa.ir/article270-1-fa.html>
25. Brantmeier EJ, Keenan ZK, Sims J, Grimes J, Grier X. A historical content analysis study of the Journal of Peace Education from 2004 to 2023. J Peace Educ. 2024; 21(3): 263-284. doi:10.1080/17400201.2024.2422765
26. Järvelin K, Vakkari P. LIS research across 50 years: content analysis of journal articles. J Doc. 2021; 78: 65-88. doi:10.1108/JD-03-2021-0062.
27. Ayanoğlu, Ç. A content analysis on the Journal of Research in Educational Administration & Leadership. Int J Manag Adm. 2022; 6: 111-147. doi:10.29064/ijma.1018310
28. Mut A, Kutluca T, Geçici M. Investigation of the articles published in the journal of 'Education and Science' between 2011 &
13. Karadağ, E. A thematic analysis on doctoral dissertations made in the area of education sciences. Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 2009; 10(3): 75-87.
14. Dunkin, MJ. Types of errors in synthesizing research in education. Review of Educational Research. 1996; 66(2): 87-97.
15. Erdem, C. Medya Okuryazarlığı Araştırmalarında Eğilimler: Lisansüstü Tezlere Yönelik bir İçerik Analizi / Trends in Media Literacy Research: A Content Analysis of Postgraduate Dissertations. Kuramsal Eğitimilim. 2018; 11: 693-717. doi:10.30831/akukey.390260
15. Keselman HJ, Huberty CJ, Mix LM, Olejnik S, Cribbie RA, Donahue B, Kowalchuk RK, Lowman LL, Petoskey MD, Keselman JC, Levin JR. Statistical practices of educational researchers: an analysis of their anova, manova and ancova analyses. Review of Educational Research. 1998; 68(3): 350-386.
16. Onwuegbuzie AJ, Daniel LG. Typology of analytical and interpretational errors in quantitative and qualitative educational research. Current Issues in Education. 2003; 6(2): 1-33.
17. Turan S, Karadağ E, Bektaş F, Yalçın M. Knowledge production in educational administration in Turkey: an overview of researches in journal of educational administration: theory and practice 2003 to 2013. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi. 2014; 20(1): 93-119.
18. Varışoğlu B, Şahin A, Göktaş Y. Trends in Turkish education studies. Educational Sciences: Theory & Practice. 2013; 13(3): 1767-1781.
۱۹. احمدزاده سید مصطفی، بخشی حامد. تحلیل محتوای مجله‌های علمی - پژوهشی قرآنی ایران: روش‌های پژوهش. پژوهش‌های قرآنی، ۱۳۹۹؛ ۲۵(۹۶): ۱۳۸-۱۱۳. doi: 10.22081/jqr.2020.57255.2847
۲۰. نصراللهی‌نیا فاطمه، ورداسبی فاطمه، شاهوردی راضیه، فتاحی مهین. تحلیل محتوای نظام‌مند پژوهش‌های

33. Kleinheksel, A. J, Nicole Rockich-Winston, Huda Tawfik, Tasha Wyatt. Demystifying Content Analysis. *American Journal of Pharmaceutical Education*. 2020; 84(1): 127-137. <https://doi.org/10.5688/ajpe7113>
۳۴. سبحانی‌نژاد مهدی، نجفی حسن، جعفری هرندی رضا. تحلیل جایگاه مؤلفه‌های اساسی آموزش شهروندی در محتوای کتاب‌های درسی مطالعات اجتماعی دوره ابتدایی. پژوهش‌های آموزش و یادگیری، ۱۳۹۹؛ ۱۵(۱): ۶۷-۷۸. doi 10.22070/tlr.2020.2521
۳۵. حسینی حسین، فیاض ایراندخت، ملکی حسن. تحلیل محتوای مؤلفه‌های درون‌فردی هوش هیجانی در کتب درسی بخوانیم دوره ابتدایی با تأکید بر دیدگاه بار-اون. پژوهش‌های آموزش و یادگیری، ۱۳۹۴؛ ۱۲(۱): ۴۵-۶۶. doi:10.22070/2.6.45
۳۶. دیبایی صابر مهدی، عباسی عفت، فتحی واجارگاه کوروش، صفایی موحد سعید. تبیین مؤلفه‌های شایستگی حرفه‌ای معلمان و تحلیل جایگاه آن در اسناد بالادستی آموزش و پرورش ایران. پژوهش‌های آموزش و یادگیری، ۱۳۹۹؛ ۱۳(۲): ۱۰۹-۱۲۳. doi:10.22070/tlr.2017.13.2.109
- 2016 in the context of the use of SPSS and AMOS. *Eğit Kuram Uygulama*. 2019; 15(1): 1-16. doi:10.17244/eku.465183
29. Demir Y, Koçyiğit M. A systematic review of research on English language teacher education published in three flagship journals (1997-2016). *J Educ Theory Pract Res*. 2018; 4: 128-138.
30. Eğımir E, Erdem C, Koçyiğit M. Trends in educational research: A content analysis of the studies published in *International Journal of Instruction*. *Int J Instr*. 2017; 10: 277-294. doi:10.12973/iji.2017.10318a
31. Akyürek, Mİ. Trends in research on authentic leadership published in scientific journals in the field of educational sciences. *Int J Leadersh Stud Theory Pract*. 2021; 4(2): 109-123. doi:10.52848/ijls.913993
32. Erlingsson C, Brysiewicz P. A hands-on guide to doing content analysis. *Afr J Emerg Med*. 2017; 7(3): 93-99. doi:10.1016/j.afjem.2017.08.001